

Briselē, 9.7.2013
COM(2013) 512 final

2013/0246 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

**par kompleksiem ceļojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza
Regulu (EK) Nr. 2006/2004, Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes
Direktīvu 90/314/EEK**

{SWD(2013) 263 final}

{SWD(2013) 264 final}

{SWD(2013) 266 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Vispārīgais konteksts

Tūrismam mūsdienās ieņem nozīmīgu vietu Eiropas ekonomikā. Ar apmēram 1,8 miljoniem uzņēmumu, kas lielākoties ir MVU un kuros nodarbināti 5,2 % no kopējā darbaspēka, Eiropas tūrisma nozare ir ES izaugsmes dzinējspēks. Kopējais Eiropas ceļojumu un tūrisma nozares, tostarp saistīto nozaru, ieguldījums sasniedz aptuveni 10 % no ES IKP¹.

Ar Direktīvu 90/314/EEK par kompleksiem ceļojumiem², kuru pieņēma 1990. gadā, Eiropas ceļotājiem, kas iegādājas kompleksos ceļojumus, kuros parasti ietilpst pasažieru pārvadāšana un izmitināšana, tika piešķirtas jaunas nozīmīgas tiesības. Eiropas Tiesas 2002. gada spriedumā³ sīkāk tika paskaidrots, ka jēdziens „iepriekš sagatavots apvienojums” ietver arī ceļojumu pakalpojumus, kurus ceļojumu aģents pēc klienta pieprasījuma apvieno tieši pirms līguma noslēgšanas starp tiem.

Direktīva 90/314/EEK nodrošina, ka patērētāji saņem būtisku informāciju pirms un pēc kompleksā ceļojuma līguma parakstīšanas. Tajā noteikts, ka organizatori un/vai pārstāvji ir atbildīgi par kompleksā pakalpojuma pienācīgu izpildi, pat ja pakalpojumus sniedz apakšuzņēmēji, un paredzēti noteikumi par to, kas notiek, ja kompleksā ceļojuma līgumā ir izmaiņas. Ar direktīvu turklāt nodrošina priekšapmaksas atmaksu ceļotājiem un ceļotāju repatriāciju organizatora un/vai pārstāvja maksātspējas gadījumā.

Tomēr 1990. gadā ceļojumu tirgus struktūra bija daudz vienkāršāka nekā šodien, un vēl nepastāvēja internets. Neraugoties uz iepriekš minēto Eiropas Savienības Tiesas spriedumu, joprojām nav skaidrs, cik lielā mērā direktīva attiecas uz modernajiem ceļojumu pakalpojumu apvienošanas veidiem.

Kā uzsvērts Komisijas 1999. gada ziņojumā⁴ par direktīvas īstenošanu, ņemot vērā tās minimālās saskaņošanas pieeju, dalībvalstu plašo rīcības brīvību, piemēram, attiecībā uz atbildīgo pusi vai pusēm, un neskaidrības tekstā, joprojām saglabājas būtiskas atšķirības starp tiesību aktiem, ar ko transponēta direktīva.

Direktīvas 90/314/EEK modernizācija ir atbilde uz pieprasījumu, ko izteikuši likumdevēji, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, kā arī Eiropas Patērētāju padomdevēja grupa⁵. Arī liela daļa nozares un patērētāju organizāciju pārstāvju ir lūguši pārskatīt direktīvu. Direktīvas pārskatīšana ir skaidri minēts Ziņojumos par ES pilsonību⁶, Eiropas patērētāju tiesību aizsardzības programmā⁷ un II vienotā tirgus aktā⁸.

¹ Komisijas paziņojuma „Eiropa, tūristu apmeklētākā vieta pasaulē — jaunas Eiropas tūrisma nozares politiskās pamatnostādnes”, COM (2010) 352 galīgā redakcija, 30.6.2010.

² Padomes 1990. gada 13. jūnija Direktīva 90/314/EEK par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām.

³ *Club-Tour*, Lieta C-400/00, 2002. gada 30. aprīlis.

⁴ SEC(1999) 1800 galīgā redakcija

⁵ Piemēram, Padomes secinājumi Patērētāju lietu padomes 2255. sanāksmē 2000. gada 13. aprīlī, Eiropas Parlamenta 2002. gada 16. janvāra rezolūcija (2001/2136 (INI)), Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums, 11.5.2011., (*Oficiālais Vēstnesis* C 132) un EPPG 2010. gada 21. aprīļa un 2013. gada 8. februāra atzinumi.

⁶ COM(2010) 603 galīgā redakcija un COM(2013) 269 *final*.

⁷ COM(2012) 225 *final*.

⁸ COM (2012) 573 *final*, II pielikums.

1.2. Priekšlikuma pamatojums

1.2.1. Izplatīšanas internetā attīstība un gaisa transporta nozares liberalizācija

2011. gadā 73 % ES mājsaimniecību bija piekļuve internetam⁹. Gandrīz divas trešdaļas ES iedzīvotāju izmanto internetu vismaz reizi nedēļā, vairāk nekā puse no tiem to dara katru dienu vai gandrīz katru dienu. Ceļojumu pakalpojumi ir viens no populārākajiem produktiem, ko pērk tiešsaistē.

Attīstoties pārdošanai tiešsaistē un gaisa pārvadājumu nozares liberalizācijas rezultātā ir mainījies veids, kā patērētāji organizē savas brīvdienas, un līdz ar to ir parādījušies jauni veidi, kā tirgotāji palīdz patērētājiem individualizēt ceļojumu pakalpojumu kombinācijas, jo īpaši tiešsaistē. Attiecīgie tirgotāji ietver ceļojumu aģentus, ceļojumu rīkotājus, aviosabiedrības, kruīzu līnijas utt. Daudzās dalībvalstīs nav skaidrs, vai direktīva attiecas uz šādām kombinācijām un vai tirgotāji, kas iesaistīti šādu kombināciju izveidē, ir atbildīgi par attiecīgo pakalpojumu sniegšanu, īpaši tiešsaistes vidē.

Tas rada nenoteiktību tirgotāju un patērētāju vidū.

Tas arī nozīmē, ka tirgus dalībniekiem, uz kuriem direktīva nepārprotami attiecas, piemēro atšķirīgus noteikumus, un tiem rodas atšķirīgas izmaksas salīdzinājumā ar tiem uzņēmumiem, uz kuriem direktīva neattiecas vai kuri uzskata, ka direktīva uz tiem neattiecas, kaut arī tie konkurē tirgū par tiem pašiem klientiem.

1.2.2. Nevajadzīgas izmaksas saistībā ar ievērošanu un šķēršļi pārrobežu tirdzniecībai

Daži direktīvas noteikumi ir novecojuši vai citādi rada nevajadzīgu slogu uzņēmumiem, piemēram, prasības attiecībā uz informāciju brošūrās un dienesta braucienu ietveršanu.

Juridiskā sadrumstalotība, ko rada daudzās atšķirības dalībvalstu tiesību aktos, rada papildu izmaksas uzņēmumiem, kuri vēlas nodarboties ar pārrobežu tirdzniecību.

1.2.3. Kaitējums patērētājiem — neskaidri un novecojuši noteikumi

Pētījumā “Kaitējums patērētājiem dinamisko komplekso ceļojumu jomā”¹⁰ pētīts personīgais kaitējums¹¹, ko patērētāji katru gadu cieš saistībā ar kombinētiem ceļošanas pakalpojumiem gadījumos, kad direktīvas piemērojamība nav skaidra. Pētījums liecina, ka problēmas saistībā ar šādiem ceļojumu pakalpojumiem rodas biežāk un patērētājiem kaitē vairāk, nekā problēmas saistībā ar tradicionāliem kompleksiem ceļojumiem, uz kuriem nepārprotami attiecas direktīva.

Zināmā mērā kaitējums tiek nodarīts arī patērētājiem, kas pērk tradicionālos iepriekš sagatavots kompleksos ceļojumus, jo daži direktīvas noteikumi ir novecojuši, neskaidri vai tajos ir nepilnības, piemēram, patērētājiem nav paredzētas tiesības atcelt komplekso ceļojumu pirms došanās ceļā.

1.3. Priekšlikuma mērķi

Saskaņā ar Līguma 114. pantu pārskatītā priekšlikuma vispārīgais mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus darbību un sasniegt augstu patērētāju aizsardzības līmeni, tuvinot noteikumus par kompleksajiem ceļojumiem un citām tūrisma pakalpojumu kombinācijām.

⁹ Eurostat, *Data in Focus*, 66/2011.

¹⁰ http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/study_consumer_detriment.pdf

¹¹ Kaitējums patērētājiem ir definēts kā negatīvs rezultāts, ar ko saskaras individuāls patērētājs, salīdzinājumā ar tādu kritēriju, kā piemēram, pamatotas cerības. Tajā galvenā uzmanība pievērsta *ex-post* rezultātiem attiecībā uz tiem patērētājiem, kuri guvuši negatīvu pieredzi, ietverot finansiālu un cita veida kaitējumu, tostarp laika zudumu.

Priekšlikuma mērķis ir radīt vienlīdzīgus apstākļus operatoriem, likvidēt juridiskos šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai un samazināt atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem.

Vienlaikus tā mērķis ir panākt augstu patērētāju aizsardzības līmeni un mazināt kaitējumu patērētājiem, precizējot, kādas ceļojumu pakalpojumu kombinācijas tiek aizsargātas saskaņā ar ES komplekso ceļojumu noteikumiem, un aizstājot neskaidros un novecojušos noteikumus. Tajā ir ietverti obligāti ceļotāju aizsardzības noteikumi, no kuriem dalībvalstis vai tirgotāji nedrīkst atkāpties par sliktu patērētājiem.

1.4. Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Pēdējo desmit gadu laikā Komisija visaptveroši pārskatīja patērētāju *acquis*, kā rezultātā tika pieņemta Direktīva 2008/122/EK par daļlaika lietojuma tiesībām un Direktīva 2011/83/ES par patērētāju tiesībām. Direktīvas 90/314/EEK pārskatīšana ir daļa no šiem pasākumiem.

Priekšlikums papildina esošos ES tiesību aktus, jo īpaši Direktīvu par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (93/13/EEK), Negodīgas komercprakses direktīvu (2005/29/EK), Patērētāju tiesību direktīvu (2011/83/ES), Regulas pasažieru tiesību jomā ((EK) Nr. 2004/261, (EK) Nr. 1371/2007, (EK) Nr. 1177/2010 un (EK) Nr. 181/2011), kā arī Direktīvu 2000/31/EK par elektronisko tirdzniecību un Direktīvu 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū.

Turklāt priekšlikums papildina Regulu (EK) Nr. 593/2008 (Roma I) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, un Regulu 44/2001 (Brisele I) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās .

2. REZULTĀTI, KAS GŪTI, Apspriežoties ar ieinteresētajām personām un veicot ietekmes novērtēšanu

2.1. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

2008. gadā sabiedriskajā apspriešanās par Komisijas 2007. gada darba dokumentu Komisija saņēma vairāk nekā 80 komentārus no ieinteresētajiem uzņēmumu pārstāvjiem, patērētāju organizācijām, juristiem, akadēmiskajām aprindām un 14 dalībvalstīm. 2009. gada janvārī Komisija uzsāka Pētījumu par kaitējumu patērētājiem, kas aptvēra 17 ES valstis un bija balstīts uz pārrunām ar 500 patērētājiem.

Otra sabiedriskā apspriešana 2009. gada oktobrī sastāvēja no piecām tiešsaistes aptaujām, kas bija vērstas uz patērētājiem, patērētāju organizācijām, uzņēmumiem, nozares apvienībām un dalībvalstīm/valstu iestādēm, un 89 % valsts iestāžu, 70 % uzņēmumu apvienību, 64 % uzņēmumu un 96 % patērētāju organizāciju atbalstīja direktīvas pārskatīšanu.

Darbseminārā dalībvalstīm 2009. gada 27. oktobrī tika apspriestas konkrētas problēmas un politikas risinājumi. Eiropas Patērētāju padomdevēju grupas (EPPG) apakšgrupa savu atzinumu pieņēma 2010. gada 21. aprīlī.

2010. gada 22. aprīlī ieinteresēto personu darbseminārā tika apspriesta konstatēto politisko risinājumu ietekme. No 2009. gada septembra līdz 2010. gada oktobrim tika rīkotas vairāk nekā 15 pārrunas ar galvenajiem nozares pārstāvjiem.

Komisija 2012. gada martā pasūtīja pētījumu, lai pārbaudītu Komplekso ceļojumu marķējumu un patērētāju uzvedību, pārkot tā sauktos dinamiskos komplektus. 2012. gada jūnijā Komisija rīkoja darbsemināru dalībvalstīm un ieinteresēto personu konferenci, lai turpinātu apspriest pārskatīšanas procesu. EPPG 2013. gada 8. februārī atkārtoti pieprasīja pārskatīt direktīvu.

2.2. Ietekmes novērtējums

Ietekmes novērtējumā (IN) tika analizēti astoņi politiskie risinājumi un daži politisko risinājumu apakšvarianti.

1. risinājums — Saglabāt *status quo*, t. i., saglabāt direktīvu tās pašreizējā formā

2. risinājums — Pamatnostādnes, t. i., saglabāt direktīva tās pašreizējā veidā un sagatavot pamatnostādnes, ietverot ES Tiesas nolēmumus un precizējumu par piemērošanas jomu un atbildību

3. risinājums — Komplekso ceļojumu marķējums un/vai prasība tirgotājiem, kuri pārdod atbalstītus ceļojumu pakalpojumus, informēt, ka attiecīgie pakalpojumi nav kompleksais pakalpojums (pievienošanas iespējas)

Apakšrisinājums A — “Komplekso ceļojumu marķējuma” ieviešana — obligāts logotips, kas jāuzrāda patērētājam, kad tiek pirktis kompleksais pakalpojums.

Apakšrisinājums B — pienākuma ieviešana, kas paredz, ka tirgotājiem, kuri piedāvā apvienotus ceļojuma pakalpojumus, kas nav kompleksie ceļojumi, skaidri jānorāda, ka tie nepārdod komplekso ceļojuma pakalpojumu.

4. risinājums — Direktīvas atcelšana un nozares pašregulācija

5. risinājums — Direktīvas modernizācija un "viena tirgotāja komplekso pakalpojumu" ietveršana.

5. risinājums nozīmē tiesību akta pārskatīšanu, kuras rezultātā saglabātos esošās direktīvas galvenā struktūra, vienlaikus precizējot tās piemērošanas jomu, skaidri iekļaujot “viena tirgotāja kompleksos pakalpojumus” un pārskatot vairākus noteikumus. Pārskatīto direktīvu piemērotu ceļojuma pakalpojumiem, kurus vienam un tam pašam ceļojumam vai tām pašām brīvdienām apvieno vienā tīmekļa vietnē vai pie viena *high street* aģenta.

6. risinājums — Pakāpeniska pieeja — Direktīvas modernizācija, "viena tirgotāja" un "vairāku tirgotāju" komplekso pakalpojumu ietveršana, vienlaikus piemērojot atvieglotu režīmu “vairāku tirgotāju” atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem.

Šis risinājums atbilst 5. risinājumam, ko papildina ar pakāpenisku direktīvas piemērošanas jomas paplašināšanu ar mērķi aptvert:

- “vairāku tirgotāju” *kompleksos pakalpojumus*, proti, apvienotus vairāku tirgotāju ceļojuma pakalpojumus, kam piemīt noteiktas kompleksam pakalpojumam raksturīgas pazīmes, kuriem piemērotu to pašu režīmu kā citiem kompleksajiem pakalpojumiem (ietverot pilnu atbildību par pienācīgu līguma izpildi un pienākumu nodrošināt aizsardzību maksātnespējas gadījumā),

- “vairāku tirgotāju” *atbalstītos ceļojumu pakalpojumus*, proti, tādus apvienotus ceļojumu pakalpojumus, kam nepiemīt kompleksam pakalpojumam raksturīgās pazīmes un kas tādējādi mazākā mērā var maldināt patērētājus. Tiem piemērotu atvieglotu režīmu, kas sastāvētu no aizsardzības maksātnespējas gadījumā un pienākuma skaidri un nepārprotami norādīt, ka katrs atsevišķs pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par pienācīgu pakalpojumu sniegšanu.

7. risinājums — Direktīvas modernizācija, ietverot gan „viena tirgotāja”, gan “vairāku tirgotāju” ceļojuma pakalpojumus

Šis risinājums ietver 5. un 6. risinājumu, uz "vairāku tirgotāju" atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem attiecinot tos pašus pienākumus, ko piemēro kompleksiem pakalpojumiem.

8. risinājums — “Ceļojumu direktīva”

Šis risinājums ietver 7. risinājumu, ko papildina piemērošanas jomas paplašināta attiecināšana arī uz atsevišķiem ceļojuma pakalpojumiem, piemēram, automobiļu nomu, izmitināšanu vai lidojumiem, tādējādi principā paredzot vienādus noteikumus visiem ceļojumu pakalpojumiem neatkarīgi no tā, vai tie ir daļa no kompleksā pakalpojuma.

Ietekmes novērtējumā secināts, ka konstatētās problēmas vislabāk var atrisināt, izvēloties 6. risinājumu, kas ir šā priekšlikuma pamatā.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

3.1. Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Ierosinātajā direktīvā tiks precizēta un modernizēta ceļotāju aizsardzības piemērošanas joma, kad tie iegādājas apvienotus ceļojumu pakalpojumus vienam un tam pašam ceļojumam vai brīvdienām, iekļaujot direktīvas piemērošanas jomā dažāda veida tiešsaistes kompleksos pakalpojumus un atbalstītus ceļojumu pakalpojumus.

Priekšlikums nodrošinās, ka ceļotāji ir labāk informēti par pakalpojumiem, ko tie pērk, un piešķirs tiem skaidrākus tiesiskās aizsardzības līdzekļus gadījumos, kad jārisina problēmas.

Tajā pašā laikā, samazinot juridisko sadrumstalotību un stiprinot aizsardzības maksātnešpējas gadījumā savstarpējo atzīšanu, priekšlikums palīdzēs mazināt šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai un samazināt atbilstības nodrošināšanas izmaksas tirgotājiem, kuri vēlas darboties pāri robežām, un nodrošinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus ceļojumu tirgū.

3.2. Juridiskais pamats

Priekšlikums ir pamatots ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. pantu.

Tajā ir paredzēti lielākoties vienādi noteikumi attiecībā uz kompleksiem ceļojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, sniedzot tirgotājiem un ceļotājiem skaidrību par to tiesību un pienākumu būtību neatkarīgi no līgumam piemērojamiem valsts tiesību aktiem, tādējādi novēršot nevajadzīgas izmaksas pārrobežu darījumiem un piešķirot lielāku izvēli patērētājiem.

Saskaņā ar LESD 114. panta 3. punktu priekšlikums garantē patērētāju augsta līmeņa aizsardzību, saglabājot vai uzlabojot patērētāju aizsardzības līmeni salīdzinājumā ar Direktīvu 90/314/EEK.

3.3. Subsidiaritātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā.

Mērķis uzlabot iekšējā tirgus darbību, likvidējot atšķirības starp dalībvalstu tiesību aktiem, un uzlabot patērētāju piekļuvi pakalpojumiem no citām dalībvalstīm, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķas dalībvalstis, darbojoties nekoordinētā veidā.

Tāpēc Savienība ir visizdevīgākajā pozīcijā, lai risinātu konstatētās problēmas likumdošanas ceļā tuvinot valstu noteikumus.

3.4. Proporcionalitātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas noteikts LES 5. pantā.

Tāpat kā Direktīva 90/314/EEK, tas neattiecas uz visiem ceļojumu tiesību aspektiem, bet tikai uz dažiem komplekso ceļojumu un apvienoto ceļojumu pakalpojumu aspektiem, attiecībā uz kuriem Savienības rīcība ir uzskatāma par nepieciešamu. Piemēram, tas neskar valstu vispārīgās līgumtiesības un atļauju piešķiršanas un licencēšanas režīmus.

Saskaņā ar IN, izmantojot nesaistošus pasākumus, piemēram, ieteikumus, pamatnostādnes vai pašregulējumu, nevar sasniegt iepriekš minētos mērķus.

Direktīva nodrošina saskaņīgu tiesību un pienākumu kopumu, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm iekļaut šos noteikumus savas valsts līgumtiesībās.

Turklāt tas ļaus dalībvalstīm ieviest vispiemērotākos izpildes kontroles līdzekļus un nepieciešamās sankcijas par tā noteikumu pārkāpumiem. Dažās jomās priekšlikums dod dalībvalstīm iespēju piemērot stingrākus noteikumus.

3.5. Ietekme uz pamattiesībām

Saskaņā ar Stratēģiju Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā¹² Komisija ir nodrošinājusi, ka priekšlikumā ir ievērotas hartā noteiktās tiesības, un veicina to piemērošanu. Jo īpaši priekšlikumā ir ievērota brīvība veikt uzņēmējdarbību, kas noteikta Hartas 16. pantā, vienlaikus nodrošinot augstu patērētāju aizsardzības līmeni saskaņā ar Hartas 38. pantu.

3.6. Pārskatīšanas klauzula

Priekšlikums paredz, ka Komisijai jā sagatavo ziņojums par direktīvas piemērošanu vēlākais piecus gadus pēc tās stāšanās spēkā un jā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei, vajadzības gadījumā kopā ar tiesību aktu priekšlikumiem.

3.7. Eiropas Ekonomikas zona

Ierosinātā direktīva skar EEZ jautājumu, tādēļ tai būtu jāattiecas uz Eiropas Ekonomikas zonu.

3.8. Skaidrojošie dokumenti

Ņemot vērā priekšlikuma sarežģītību un to, cik dažādos veidos dalībvalstis ir transponējušas Direktīvu 90/314/EEK, Komisija uzskata, ka ir pamatoti nosūtīt dokumentus, kuros skaidrota saistība starp šīs direktīvas sastāvdaļām un valsts transponēšanas aktu attiecīgajām daļām.

4. PRIEKŠLIKUMA SKAIDROJUMS

Priekšlikums sastāv no 29. pantiem un diviem pielikumiem (tabula, kurā norādīta Direktīvas 90/314/EEK pantu saikne ar šā priekšlikuma pantiem, un tiesību akta finanšu pārskats).

4.1. Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas (1. – 3. pants)

Direktīvas 1. pantā ir noteikts direktīvas priekšmets. Saistībā ar “kompleksa pakalpojuma” un “atbalstīta ceļojumu pakalpojuma” definīcijām, kas ietvertas 3. pantā, 2. pantā noteikta direktīvas piemērošanas joma, ņemot vērā dažādos veidus, kā iespējams apvienot ceļojumu pakalpojumus.

Pamatojoties uz to, kādā veidā ceļotājam tiek piedāvāti ceļojumu pakalpojumi, to apvienojumi, kas atbilst kādam no alternatīvajiem kritērijiem, kuri noteikti 3. panta 2. punktā, tiks uzskatīti par kompleksiem pakalpojumiem, kuru juridiskās sekas ir informācijas sniegšanas prasības, atbildība un aizsardzība maksātnespējas gadījumā.

Apvienojumi, kad mazumtirgotāji, izmantojot sasaistītus rezervācijas procesus, mērķtiecīgi veicina papildus ceļojumu pakalpojumu iegādi vai kad ceļotājs slēdz līgumus ar atsevišķiem pakalpojumu sniedzējiem, ja nepastāv galvenās kompleksā pakalpojuma pazīmes, piemēram, vienota vai kopēja cena, tiek definēti kā “atbalstīti ceļojumu pakalpojumi”. Mazumtirgotājiem, kas nodarbojas ar to, ka veicina “atbalstītu ceļojumu pakalpojumu” iegādi,

¹² Komisijas paziņojums COM (2010) 573, 19.10.2010.

ir pienākums ceļotājam skaidri norādīt, ka tikai katrs atsevišķais pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par konkrētā ceļojuma pakalpojuma sniegšanu. Turklāt, lai ceļotājiem, kas ar šādu mazumtirgotāju starpniecību iegādājas vairāk nekā vienu ceļojuma pakalpojumu, nodrošinātu zināmu Savienības mēroga papildus aizsardzību līdzīgu tai, kas izriet no noteikumiem par pasažieru tiesībām un vispārējiem patērētāju *acquis*, ir lietderīgi noteikt, ka šādiem mazumtirgotājiem ir jānodrošina, ka gadījumā, ja viņu pašu vai kādu no pakalpojumu sniedzējiem skar maksātnespēja, ceļotāji saņems atpakaļ priekšapmaksu un, attiecīgā gadījumā, tiem būs nodrošināta repatriācija.

Tā kā nav lietderīgi piešķirt tāda paša līmeņa aizsardzību personām, kas dodas darījumu braucienos, kuru ceļojuma organizēšanu veic, pamatojoties uz pamatlīgumu, kas noslēgts starp darba devēju un specializētu operatoru un kas bieži vien uz uzņēmumu savstarpējo darījumu pamata nodrošina aizsardzības līmeni, kurš līdzīgs no direktīvas izrietošajai aizsardzībai (tā sauktie pārvaldītie dienesta braucieni), šādu ceļojumu organizēšana ir izslēgta no direktīvas piemērošanas jomas.

Tiek saglabāti arī citi piemērošanas jomas ierobežojumi, tostarp tā sauktie "laiku pa laikam organizētie kompleksie pakalpojumi".

Papildus "kompleksiem pakalpojumiem" un "atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem" 3. pantā ir definēti citi svarīgi direktīvas jēdzieni, tostarp "ceļotājs", "organizators", "mazumtirgotājs" un "nenovēršami un ārkārtas apstākļi". "Organizētājs" ir definēts kā tirgotājs, kurš apvieno un pārdod/piedāvā pārdošanai kompleksus pakalpojumus vai nu tieši, vai, izmantojot kādu citu tirgotāju, vai kopā ar citu tirgotāju. Organizatori ir atbildīgi par kompleksā pakalpojuma sniegšanu (11. un 12. pants), par palīdzības sniegšanu ceļotājam (14. pants) un aizsardzības maksātnespējas gadījumā iegādi (15. pants). Mazumtirgotāji un organizatori abi ir atbildīgi par informācijas sniegšanu pirms līguma noslēgšanas (4. pants). Mazumtirgotāji ir atbildīgi par rezervācijas kļūdām (19. pants). Mazumtirgotājiem, kas veicina atbalstītu ceļojumu pakalpojumu iegādi, ir pienākums iegādāties aizsardzību maksātnespējas gadījumā (15. pants).

4.2. Pienākums sniegt informāciju, kompleksā ceļojuma līguma noslēgšana un saturs (4. – 6. pants)

Direktīvas 4. pantā ir uzskaitīta konkrēta informācija, ko pirms līguma noslēgšanas organizatoriem un, attiecīgā gadījumā, mazumtirgotājiem ir pienākums sniegt ceļotājiem, kuri vēlas iegādāties komplekso pakalpojumu. Šīs prasības piemēro papildus informācijas prasībām saskaņā ar citām piemērojamām direktīvām vai regulām.

Direktīvas 5. pantā reglamentēta kompleksā ceļojuma līguma noslēgšana.

Direktīvas 6. pantā ir ietverti noteikumi par līguma saturu un līguma vai apstiprinājuma noformēšanu, kā arī par dokumentiem un informāciju, kas jāsniedz pirms kompleksā pakalpojuma sākuma.

4.3. Izmaiņas līgumā pirms kompleksā pakalpojuma sākuma (7. – 10. pants)

Līdzīgi kā Direktīvas 90/314/EEK 4. panta 3. punktā, šīs direktīvas 7. pantā ir paredzēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem ceļotājs var izmantot savas tiesības nodot komplekso pakalpojumu citai personai.

Sākot ar principu, ka nolīgtās cenas ir saistošas, 8. pants paredz noteikumus par iespējām grozīt cenas un šādas grozīšanas sekām, ņemot vērā, ka komplekso ceļojumu līgumus bieži vien noslēdz ilgu laiku iepriekš. Šie noteikumi ir balstīti uz tiem pašiem principiem kā Direktīvas 90/314/EEK 4. panta 4. līdz 6. punkts.

Direktīvas 8. panta 2. punktā saglabātas tiesības piemērot cenu pieaugumu, kas saistīts ar degvielas izmaksām, nodokļiem un valūtas kursa svārstībām, bet salīdzinājumā ar Direktīvu 90/314/EEK ir izskaidroti nosacījumi. Ja organizators patur tiesības palielināt cenas, tagad viņam ir arī pienākums piešķirt ceļotājam cenas samazinājumu. Cenas nedrīkst palielināt vairāk par 10 % no kompleksā pakalpojuma cenas.

Attiecībā uz citām izmaiņām, kas nav saistītas ar cenu, atšķirīgi noteikumi paredzēti nenozīmīgām (9. panta 1. punkts) un būtiskām izmaiņām (9. panta 2. un 3. punkts).

Salīdzinājumā ar Direktīvu 90/314/EEK šīs direktīvas 10. pantā ietvertas papildu izbeigšanas tiesības ceļotājiem pirms kompleksā pakalpojuma sākuma. Ceļotāju tiesības izbeigt līgumu, samaksājot attiecīgu kompensāciju (10. panta 1. punkts), atbilst noteikumiem un praksei, kas pastāv dalībvalstīs. Direktīvas 10. panta 2. punkts piešķir ceļotājiem tiesības nenovēršamu un ārkārtas apstākļu gadījumā izbeigt līgumu, nemaksājot kompensāciju.

4.4. Kompleksā pakalpojuma sniegšana (11. – 14. pants)

Šajos pantos ir ietverti noteikumi par organizētāju atbildību par kompleksā pakalpojuma sniegšanu (11. – 13. pants) un pienākumu sniegt palīdzību sniedz ceļotājam (14. pants).

Atšķirībā no Direktīvas 90/314/EEK tikai organizators ir atbildīgs par kompleksā pakalpojuma sniegšanu. Šā noteikuma mērķis ir izvairīties no izmaksu divkāršošanās un tiesvedības. Tajā pašā laikā vienoti noteikumi par atbildību veicinās organizatoru un mazumtirgotāju pārrobežu darījumus.

Direktīvas 11. un 12. pantā paredzēti tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas pieejami ceļotājam neatbilstību gadījumā, tostarp, ja pakalpojumi netiek sniegti vispār vai netiek sniegti pienācīgi. Šie noteikumi ir balstīti uz tiem pašiem principiem kā Direktīvas 90/314/EEK 5. un 6. pants, taču ir sistemātiskāk izklāstīti, sniedzot paskaidrojumus un novēršot dažus trūkumus.

Direktīvas 11. pants nosaka pienākumus novērst neatbilstības un piedāvāt alternatīvus pasākumus, lai turpinātu kompleksā pakalpojuma sniegšanu, ja ievērojamu daļu no pakalpojumiem nevar sniegt tā, kā tas bija norunāts līgumā. Ir precizēts, ka šis pienākums attiecas arī uz gadījumiem, kad ceļotāja atgriešanās izbraukšanas vietā netiek nodrošināta tā, kā bija paredzēts līgumā. Tomēr, ja nav iespējams nodrošināt savlaicīgu ceļotāja atgriešanos nenovēršamu un ārkārtas apstākļu dēļ, organizatora pienākums segt izmaksas par turpmāku uzturēšanos ir ierobežots un aptver EUR 100 par nakti un trīs naktis vienam ceļotājam saskaņā ar ierosināto grozījumu Regulā (EK) Nr. 261/2004.

Direktīvas 12. pantā ir iekļauti noteikumi par cenas samazināšanu saistībā ar neatbilstību un alternatīviem pasākumiem, kuru rezultātā pasliktinās kompleksā pakalpojuma kvalitāte, kā arī par zaudējumiem. Saskaņā ar Tiesas spriedumu Lietā Nr. C-168/00 *Simone Leitner* direktīvas 2. punktā precizēts, ka jākompensē arī nemateriāls kaitējums. Panta 4. punktā reglamentētas attiecības ar kompensācijām, kas balstītas uz cita juridiska pamata.

Tā kā daudziem ceļotājiem pirmais kontaktpunkts ir mazumtirgotāji, ar kura starpniecību viņi rezervējuši komplekso pakalpojumu, 13. pantā paredzēts, ka ceļotāji ziņojumus, sūdzības vai prasījumus var adresēt arī mazumtirgotājam, šādu paziņojumu saņemšanas brīdis ir izšķirošais attiecībā uz termiņu vai noilguma periodu ievērošanu.

Saskaņā ar 14. pantu organizatoram ir pienākums sniegt palīdzību ceļotājiem, kas nokļuvuši grūtībās.

4.5. Aizsardzība maksātnespējas gadījumā (15. un 16. pants)

Direktīva 90/314/EEK izveidoja vispārēju “organizatora un/vai pārstāvja” pienākumu gādāt par aizsardzību maksātnespējas gadījumā, lai nodrošinātu pasažieru repatriāciju un

priekšmaksas atgriešanu maksātspējas gadījumā. Ņemot vērā atšķirīgos tiesiskos risinājumus, ko izvēlējušās dalībvalstis, tas bieži vien izraisīja organizatoru un mazumtirgotāju izmaksu dublēšanos. Saskaņā ar šā priekšlikuma 15. pantu šis pienākums attiecas tikai uz kompleksā pakalpojuma organizatoriem un mazumtirgotājiem, kas veicina “atbalstītu ceļojumu pakalpojumu” iegādi. Tajā pašā laikā tajā ir paredzēti precīzāki kritēriji par prasītās aizsardzības efektivitāti un piemērošanas jomu.

Lai atvieglotu pārrobežu darījumus, 16. panta 1. punktā skaidri paredzēta savstarpēja aizsardzības maksātspējas gadījumā atzīšana, ja tā iegādāta saskaņā ar tiesību aktiem dalībvalstī, kurā organizators/ attiecīgais mazumtirgotājs veic uzņēmējdarbību. Lai nodrošinātu administratīvo sadarbību, 16. pants dalībvalstīm nosaka pienākumu norīkot centrālo kontaktpunktu.

4.6. Informācijas prasības atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem (17. pants)

Lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un pārredzamību, mazumtirgotājiem, kuri piedāvā atbalstītus ceļojumu pakalpojumus, ir jāpaskaidro ceļotājiem skaidrā un nepārprotamā veidā, ka tikai attiecīgie pakalpojumu sniedzēji ir atbildīgi par pakalpojumu sniegšanu un ka ceļotāji nevar izmantot Savienības tiesības, kas piešķirtas komplekso pakalpojumu ceļotājiem, izņemot tiesības uz priekšmaksas atgriešanu un, attiecīgā gadījumā, uz repatriāciju, ja pats mazumtirgotājs vai kāds no pakalpojumu sniedzējiem kļūst maksātspējīgs.

4.7. Vispārīgi noteikumi (18. – 26. pants)

Direktīvas 18. pantā ir iekļauti īpaši noteikumi par kompleksajiem pakalpojumiem, ja organizators veic uzņēmējdarbību ārpus EEZ.

Saskaņā ar 19. pantu mazumtirgotāji, kuri iesaistīti komplekso pakalpojumu un atbalstītu ceļojumu pakalpojumu rezervēšanā, atbild par rezervācijas kļūdām.

20. pantā precizēts, ka šī direktīva neskar organizatora regresa tiesības pret trešām personām.

21. pantā apstiprināts direktīvas imperatīvais raksturs.

22. pants par izpildes nodrošināšanu ir patērētāju tiesību *acquis* standarta noteikums.

23. pants ir standarta noteikums par sankcijām, ko piemēro, ja ir pārkāpti valsts noteikumi, ar kuriem transponē šo direktīvu. Līdzīgi nosacījumi atrodami arī Patērētāju tiesību direktīvā (2011/83/ES) un Negodīgas komercprakses direktīvā (2005/29/EK).

24. pants nosaka, ka Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

25. panta 2. punktā grozīta Direktīva 2011/83 par patērētāju tiesībām, lai nodrošinātu to, ka minētā direktīva pilnā mērā attiecas uz atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem un dažas vispārējās patērētāju tiesības attiecas arī uz kompleksiem pakalpojumiem.

4.8. Nobeiguma noteikumi (27. – 29. pants)

Direktīvas 26. pantā noteikts, ka Direktīvu 90/314/EEK atceļ. Direktīvas 27. pantā ir ietverts standarta noteikums par transponēšanu un transponēšanas termiņš – 18 mēneši. 28. un 29. pants ir standarta noteikumi.

5. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam ir ļoti ierobežota ietekme uz budžetu. Vienīgās darbības izmaksas ir saistītas ar ziņojuma par šīs direktīvas piemērošanu sagatavošanu un ietver neatkarīga līgumslēdzēja sagatavošanās darbu, t.i., darbības izdevumus EUR 0,2 miljoni Tiesību un pilsonības programmas ietvaros, kā arī administratīvos izdevumus aptuveni EUR 0,184 miljoni septiņus

gadus pēc direktīvas pieņemšanas. Šīs izmaksas segs, izmantojot iekšējo pārgrupēšanu, un tām nebūs nepieciešams līdzekļu palielinājums.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA**par kompleksiem ceļojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004, Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
 ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,
 ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
 pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
 ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹³,
 ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu¹⁴,
 saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,
 tā kā:

- (1) Padomes Direktīva 90/314/EEK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām¹⁵ ir paredzētas vairākas svarīgas patērētāju tiesības attiecībā uz kompleksajiem ceļojumiem, jo īpaši attiecībā uz informācijas prasībām, tirgotāju atbildību par kompleksā pakalpojuma sniegšanu un aizsardzību organizatora vai pārstāvja maksātnespējas gadījumā. Tomēr tiesisko regulējumu ir nepieciešams pielāgot tirgus attīstības jaunākajām tendencēm, lai tas būtu piemērotāks iekšējā tirgus vajadzībām un lai novērstu neskaidrības un likuma robas.
- (2) Tūrismam ir liela nozīme Eiropas Savienības ekonomikā, un kompleksi pakalpojumi ieņem nozīmīgu šā tirgus daļu. Kopš Direktīvas 90/314/EEK pieņemšanas ceļojumu tirgus ir ievērojami mainījies. Papildus tradicionālajām izplatīšanas ķēdēm internets ir kļuvis arvien nozīmīgāks līdzeklis, caur kuru piedāvā ceļojumu pakalpojumus. Ceļojumu pakalpojumus apvieno ne tikai tradicionālo un iepriekš sagatavoto komplekso pakalpojumu veidā, bet ļoti bieži tos veido pēc individuāla pasūtījuma. Daudzi no šiem ceļojumu produktiem atrodas "pelēkajā zonā" no juridiskā viedokļa vai pilnīgi noteikti ir izslēgti no Direktīvas 90/314/EK piemērošanas jomas. Šīs direktīvas mērķis ir pielāgot aizsardzību minētajai attīstības gaitai, veicināt pārredzamību un palielināt tiesisko noteiktību ceļotājiem un tirgotājiem.
- (3) Līguma par Eiropas Savienības darbību (Līgums) 169. pants paredz, ka Savienība veicina augsta patērētāju aizsardzības līmeņa sasniegšanu, izmantojot pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar Līguma 114. pantu.

---

¹³ OV C , , ... lpp.

¹⁴ OV C , , ... lpp.

¹⁵ OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.

- (4) Direktīva 90/314/EEK piešķir plašu rīcības brīvību dalībvalstīm attiecībā uz transponēšanu, tādēļ joprojām saglabājas būtiskas atšķirības starp dalībvalstu tiesību aktiem. Juridiskā sadrumstalotība rada paaugstinātas izmaksas uzņēmumiem un šķēršļus tiem, kuri vēlas darboties pāri robežām, tādējādi ierobežojot patērētāju izvēli.
- (5) Saskaņā ar Līguma 26. panta 2. punktu iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā ir nodrošināta preču un pakalpojumu brīva aprīte un brīvība veikt uzņēmējdarbību. Komplekso ceļojumu līgumu un atbalstītu ceļojumu pakalpojumu konkrētu aspektu saskaņošana ir nepieciešama, lai šajā jomā izveidotu faktiski darbojošos iekšējo tirgu patērētājiem, pareizi līdzsvarojot augstu patērētāju aizsardzības līmeni un uzņēmumu konkurētspēju.
- (6) Pārrobežu komplekso ceļojumu tirgus potenciāls Savienībā pašlaik nav pilnībā izmantots. Atšķirības noteikumos par ceļotāju aizsardzību dažādās dalībvalstīs attur ceļotājus no vienas dalībvalsts iegādāties kompleksos pakalpojumus un atbalstītus ceļojumu pakalpojumu citā dalībvalstī, un līdzīgi tās attur arī organizatorus un mazumtirgotājus no vienas dalībvalsts pārdot šādus pakalpojumus citā dalībvalstī. Lai patērētāji un uzņēmumi varētu pilnībā izmantot iekšējā tirgus priekšrocības, vienlaikus nodrošinot augstu patērētāju aizsardzības līmeni visā Savienībā, ir nepieciešams turpināt tuvināt dalībvalstu tiesību aktus par kompleksiem pakalpojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem.
- (7) Lielākā daļa ceļotāju, kas iegādājas kompleksos pakalpojumus, ir patērētāji Savienības patērētāju aizsardzības tiesību izpratnē. Tajā pašā laikā ne vienmēr ir viegli nošķirt patērētājus un mazo uzņēmumu pārstāvjus vai profesionāļus, kas rezervē ceļojumus saistībā ar savu uzņēmējdarbību vai profesiju, izmantojot tos pašus rezervēšanas kanālus kā patērētāji. Šādiem ceļotājiem bieži ir nepieciešams līdzvērtīgs aizsardzības līmenis. Turpretim lielāki uzņēmumi vai organizācijas bieži vien organizē savu darbinieku ceļojumus, pamatojoties uz pamatlīgumu ar uzņēmumu, kas specializējas darījuma braucienu organizēšanā. Šāda veida ceļojumu organizēšanai nav nepieciešams patērētājiem paredzētais aizsardzības līmenis. Tādēļ šī direktīva personām, kas dodas darījuma braucienos, būtu jāpiemēro tikai tādā mērā, ciktāl to ceļojumu organizēšana nenotiek, balstoties uz pamatlīgumu. Lai izvairītos no sajukuma ar termina “patērētājs” definīciju citās patērētāju tiesību aizsardzības direktīvās, personas, ko aizsargā saskaņā ar šo direktīvu, būtu jāsauc par “ceļotājiem”.
- (8) Tā kā ceļojumu pakalpojumus var apvienot daudzos dažādos veidos, ir lietderīgi par komplekso pakalpojumu uzskatīt visus ceļojumu pakalpojumu apvienojumus, kam piemīt pazīmes, kuras ceļotāji parasti saista ar komplekso pakalpojumu, jo īpaši, ja atsevišķi ceļojumu pakalpojumi ir apvienoti vienā ceļojumu produktā, par kura pienācīgu sniegšanu atbildību uzņemas organizators. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas praksi¹⁶ nevajadzētu būt atšķirībai, vai ceļojumu pakalpojumus apvieno pirms jebkādas saskares ar ceļotāju, vai pēc ceļotāja pieprasījuma, vai saskaņā ar ceļotāja izdarīto izvēli. Tie paši principi būtu jāpiemēro neatkarīgi no tā, vai rezervācija veikta pie *high street* aģenta vai tiešaistē.
- (9) Lai nodrošinātu pārredzamību, kompleksie pakalpojumi būtu jānošķir no atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, kad tiešaistes vai *high street* aģenti palīdz ceļotājiem apvienot ceļojuma pakalpojumus, kā rezultātā ceļotājs noslēdz līgumus ar vairākiem ceļojumu pakalpojumu sniedzējiem, tostarp izmantojot sasaistītus rezervācijas

¹⁶ Sk. Tiesas spriedumu lietā C-400/00 *Club Tour, Viagens e Turismo SA v. Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido and Club Med Viagens Ld, Racueil* 2002, I-04051.

procesus, kam nepiemīt minētās pazīmes un kam nebūtu jāpiemēro visi kompleksajiem pakalpojumiem piemērojamie pienākumi.

- (10) Ņemot vērā tirgus attīstību, ir lietderīgi sīkāk definēt kompleksos pakalpojumus, pamatojoties uz alternatīviem objektīviem kritērijiem, kas galvenokārt attiecas uz veidu, kā ceļojumu pakalpojumus noformē vai iegādājas, un gadījumiem, kad ceļotāji var pamatoti sagaidīt, ka viņus aizsargā šīs direktīvas noteikumi. Tas tā ir, piemēram, gadījumā, kad dažādi tūrisma pakalpojumi ir iegādāti vienam un tam pašam ceļojumam vai tām pašām brīvdienām viena rezervācijas procesa ietvaros vienā tirdzniecības vietā, vai ja šādus pakalpojumus piedāvā par vienu vai kopēju cenu vai par tiem iekasē vienu vai kopēju cenu. Būtu jāuzskata, ka ceļojumu pakalpojumi ir iegādāti viena rezervācijas procesa ietvaros, ja tos izvēlas, pirms ceļotājs ir piekritis maksāt.
- (11) Tajā pašā laikā atbalstīti ceļojumu pakalpojumi būtu jānošķir no ceļojumu pakalpojumiem, ko ceļotāji rezervē neatkarīgi, bieži dažādos laikos, pat ja tas darīts viena un tā paša ceļojuma vai to pašu brīvdienu nolūkos. Atbalstīti ceļojumu pakalpojumi tiešsaistē arī būtu jānošķir no saitēm, ar kurām ceļotāji vispārīgā veidā vienkārši tiek informēti par papildu ceļojumu pakalpojumiem, piemēram, ja viesnīca vai pasākuma organizators savā tīmekļa vietnē izvieto sarakstu ar visiem uzņēmumiem, kas piedāvā transporta pakalpojumus nokļūšanai līdz tā atrašanās vietai neatkarīgi no jebkāda rezervācijas procesa, vai ja reklāmas izvietošanai tīmekļa vietnēs izmanto sīkdatnes vai metadatus.
- (12) Viena paša atsevišķa gaisa pārvadājumu pakalpojuma iegāde nav ne kompleksais pakalpojums, ne atbalstīts ceļojumu pakalpojums.
- (13) Īpaši noteikumi būtu jāparedz attiecībā uz *high street* un tiešsaistes mazumtirgotājiem, kas vienas saziņas ar viņu pašu tirdzniecības vietu vai tās viena apmeklējuma gadījumā palīdz ceļotājiem, noslēdzot atsevišķus līgumus ar atsevišķiem pakalpojumu sniedzējiem, un attiecībā uz tiešsaistes mazumtirgotājiem, kuri mērķtiecīgi ar sasaistītiem tiešsaistes rezervācijas procesiem veicina papildu ceļojumu pakalpojumu iegādi no cita tirgotāja vēlākais tad, kad ir apstiprināta pirmā pakalpojuma rezervācija. Šie noteikumi būtu piemērojami, piemēram, ja kopā ar pirmā ceļojumu pakalpojuma, proti, lidojumu vai vilciena reisa, rezervācijas apstiprinājumu patērētājs saņem uzaicinājumu rezervēt papildu ceļojuma pakalpojumu, kas pieejams izraudzītajā ceļojuma galamērķī, piemēram, izmitināšanu viesnīcā, ar saiti uz cita pakalpojuma sniedzēja vai starpnieka rezervācijas tīmekļa vietni. Lai gan šāda palīdzība ceļojuma organizēšanā nav uzskatāma par komplekso pakalpojumu šīs direktīvas nozīmē, jo nav iespējams sajaukt, ka atbildību par ceļojumu pakalpojumiem uzņemtos viens organizators, šāda organizēšanas palīdzība ir alternatīvs uzņēmējdarbības modelis, kas bieži cieši konkurē ar kompleksiem pakalpojumiem.
- (14) Lai nodrošinātu godīgu konkurenci un aizsargātu patērētājus, atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem būtu jāpiemēro pienākums sniegt pietiekamas drošības garantijas attiecībā uz priekšpmaksas atgriešanu un ceļotāju repatriāciju pakalpojuma sniedzēja maksātspējas gadījumā.
- (15) Lai palielinātu skaidrību ceļotājiem un ļautu tiem veikt apzinātu izvēli attiecībā uz dažādu ceļojumu organizēšanas veidu piedāvājumu, ir lietderīgi pieprasīt, lai tirgotāji skaidri apliecinā šāda organizēšanas veida būtību un informē ceļotājus par viņu tiesībām. Tirgotāja deklarācijai par pārdotā ceļojuma produkta juridisko būtību būtu jāatbilst attiecīgā produkta faktiskajai juridiskajai būtībai. Tiesībaizsardzības iestādēm būtu jāiejaucas, ja tirgotāji nesniedz precīzu informāciju ceļotājiem.

- (16) Lai noteiktu, vai pastāv kompleksais pakalpojums vai atbalstīts ceļojumu pakalpojums, būtu jāizmanto tikai apvienoti dažādi ceļojumu pakalpojumi, piemēram, izmitināšana, pasažieru pārvadājumi ar autobusu, dzelzceļu, par ūdeni vai gaisu, kā arī automobiļu noma. Izmitināšana ar mērķi apmesties uz dzīvi, tostarp ilgtermiņa valodu kursu apmeklēšanai, nebūtu jāuzskata par izmitināšanu šīs direktīvas nozīmē.
- (17) Citi tūrisma pakalpojumi, piemēram, koncerti, sporta pasākumi, ekskursijas vai atrakciju parki ir pakalpojumi, kuri apvienojumā ar pasažieru pārvadājumu, izmitināšanu un/vai automobiļa nomu ir jāuzskata par tādiem, kas var izveidot kompleksu pakalpojumu vai atbalstītu ceļojumu pakalpojumu. Tomēr šādiem kompleksiem pakalpojumiem būtu jāietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā tikai tad, ja attiecīgais tūrisma pakalpojums veido proporcionāli nozīmīgu kompleksā pakalpojuma daļu. Parasti tūrisma pakalpojums būtu jāuzskata par tādu, kas veido proporcionāli nozīmīgu kompleksā pakalpojuma daļu, ja tas veido vairāk nekā 20 % no kopējās cenas vai tas citādi ir būtiska ceļojuma vai brīvdienu iezīme. Papildu pakalpojumi, tādi kā ceļojumu apdrošināšana, bagāžas pārvadāšanas, maltītes un tīrīšana, ko sniedz kā izmitināšanas sastāvdaļas, paši par sevi nebūtu jāuzskata par tūrisma pakalpojumiem.
- (18) Būtu jāprecizē arī tas, ka līgums, ar kuru tirgotājs piešķir ceļotājam tiesības pēc līguma noslēgšanas izvēlēties no dažādu ceļojumu pakalpojumu izlases, piemēram, kompleksā ceļojuma pakalpojuma dāvanu karte, būtu jāuzskata par komplekso pakalpojumu. Turklāt ceļošanas pakalpojumu apvienojums būtu jāuzskata par komplekso pakalpojumu, ja ceļotāja vārds vai dati, kas vajadzīgi, lai pabeigtu rezervāciju, tiek nodoti starp tirgotājiem, vēlākais tad, kad ir apstiprināta pirmā pakalpojuma rezervācija. Dati, kas vajadzīgi, lai pabeigtu rezervāciju, nozīmē kredītkaršu informāciju vai citus datus, kas nepieciešami, lai saņemtu maksājumu. No otras puses, nebūtu jāuzskata par pietiekamu, ja tiek nodoti tikai tādi dati kā ceļojuma galamērķis vai ceļošanas laiks.
- (19) Tā kā nepieciešamība aizsargāt ceļotājus īstermiņa ceļojuma laikā ir mazāka, un lai izvairītos no nevajadzīga sloga tirgotājiem, ceļojumi, kas ilgst mazāk nekā 24 stundas un neietver izmitināšanu, kā arī laiku pa laikam organizēti kompleksi pakalpojumi būtu jāizslēdz no šīs direktīvas piemērošanas jomas.
- (20) Kompleksā ceļojumu galvenā pazīme ir tā, ka vismaz viens tirgotājs kā organizators ir atbildīgs par visa kompleksā pakalpojuma pienācīgu sniegšanu. Tāpēc tirgotājs, visbiežāk *high street* vai tiešsaistes ceļojumu aģents, varētu rīkoties tikai kā mazumtirgotājs vai starpnieks un nebūt atbildīgs kā organizators tikai tajos gadījumos, kad cits tirgotājs darbojas kā kompleksā pakalpojuma organizators. Tam, vai tirgotājs rīkojas kā konkrētā kompleksā pakalpojuma organizators, vajadzētu būt atkarīgam no viņa iesaistes kompleksā pakalpojuma izveidē, kā noteikts saskaņā ar šo direktīvu, nevis no tā, ar kādu nosaukumu viņš veic savu uzņēmējdarbību. Ja divi vai vairāki tirgotāji atbilst kritērijam, kas ceļojuma pakalpojumu apvienojumu padara par komplekso pakalpojumu, un ja šie tirgotāji nav informējuši ceļotāju, kurš no viņiem ir kompleksā pakalpojuma organizators, visi attiecīgie tirgotāji būtu jāuzskata par organizatoriem.
- (21) Attiecībā uz kompleksiem pakalpojumiem mazumtirgotājiem kopā ar organizatoru vajadzētu būt atbildīgiem par informācijas sniegšanu pirms līguma noslēgšanas. Vienlaikus būtu jāprecizē, ka tie ir atbildīgi par rezervācijas kļūdām. Lai veicinātu saziņu, jo īpaši pārrobežu lietās, ceļotājiem jābūt iespējai sazināties ar organizatoru arī ar tā mazumtirgotāja palīdzību, pie kura viņš nopircis komplekso pakalpojumu.

- (22) Ceļotājam būtu jāsaņem visa vajadzīgā informācija pirms kompleksā pakalpojuma iegādes neatkarīgi no tā, vai to pārdod, izmantojot distances saziņas līdzekļus, pie letes vai ar cita veida izplatīšanas līdzekļiem. Sniedzot šo informāciju, tirgotājam būtu jāņem vērā to ceļotāju īpašās vajadzības, kuri vecuma vai fizisko traucējumu dēļ ir īpaši neaizsargāti, tādējādi, ka varētu saprātīgi paredzēt, ka tirgotājam tas būtu bijis jāprognozē.
- (23) Pamatinformācijai, piemēram, ceļojuma pakalpojumu galvenajām pazīmēm vai cenai, kas norādīta reklāmā, organizatora tīmekļa vietnē vai brošūrā, vajadzētu būt saistošai kā daļai no informācijas, kura sniedzama pirms līguma noslēgšanas, izņemot, ja organizators patur tiesības grozīt šos elementus un ja šādas izmaiņas ir skaidri un nepārprotami paziņotas ceļotājam pirms līguma noslēgšanas. Tomēr, ņemot vērā jaunās saziņas tehnoloģijas, vairs nav vajadzības pieņemt īpašus noteikumus par brošūrām, lai gan ir lietderīgi nodrošināt, ka noteiktos apstākļos izmaiņas, kas ietekmē līguma izpildi, tiek paziņotas starp pusēm uz pastāvīga informācijas nesēja, kurš pieejams turpmākai atsaucēi. Vienmēr vajadzētu būt iespējai veikt izmaiņas minētajā informācijā, ja abas līgumslēdzējas puses par to ir skaidri vienojušās.
- (24) Prasības par informāciju, kas paredzētas šajā direktīvā, ir izsmeļošas, taču nebūtu jāskar informācijas prasības, kas paredzētas citos piemērojamos Savienības tiesību aktos¹⁷.
- (25) Ņemot vērā komplekso ceļojumu līgumu īpatnības, būtu jāparedz pušu tiesības un pienākumi pirms un pēc kompleksā pakalpojuma, jo īpaši, ja kompleksais pakalpojums nav sniegts pienācīgi vai ir mainījušies konkrēti apstākļi.
- (26) Tā kā kompleksos pakalpojumus bieži iegādājas ilgu laiku pirms to sniegšanas, var iestāties neparedzēti apstākļi. Tādēļ ceļotājam, ievērojot konkrētus nosacījumus, vajadzētu būt tiesībām nodot komplekso pakalpojumu citam ceļotājam. Šādos gadījumos organizatoram vajadzētu būt iespējai atgūt savus izdevumus, piemēram, ja apakšuzņēmējs pieprasa nodevu par ceļotāja vārda izmaiņām vai par transporta biļetes anulēšanu un izsniegšanu no jauna. Ceļotājiem vajadzētu būt iespējai jebkurā brīdī uzteikt līgumu pirms kompleksā pakalpojuma sākuma, samaksājot pienācīgu kompensāciju, kā arī tiesībām izbeigt līgumu, nemaksājot kompensāciju, ja nenovēršami un ārkārtas apstākļi kā karadarbība vai dabas katastrofa ievērojami ietekmēs komplekso pakalpojumu. Jo īpaši būtu jāuzskata, ka pastāv nenovēršami un ārkārtas apstākļi, ja ticami un publiski pieejams ziņojumi, piemēram, dalībvalstu iestāžu ieteikumi, iesaka atturēties ceļošanas uz galamērķa vietu.
- (27) Īpašos gadījumos arī organizatoram vajadzētu būt tiesībām izbeigt līgumu pirms kompleksā pakalpojuma sākuma, nemaksājot kompensāciju, piemēram, ja minimālais dalībnieku skaits nav sasniegts un ja šī iespēja ir paredzēta saskaņā ar līgumu.
- (28) Dažos gadījumos organizatoriem būtu jāļauj noteikt vienas pusē izmaiņas kompleksā ceļojuma līgumā. Tomēr ceļotājiem vajadzētu būt tiesībām izbeigt līgumu, ja ierosinātās izmaiņas būtiski maina kādu no ceļojuma pakalpojuma galvenajām pazīmēm. Būtu jāļauj palielināt cenu tikai tad, ja ir mainījusies degvielas cena attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem, ir mainījušies nodokļi vai nodevas, ko iekasē trešā persona, kas nav tieši iesaistīta attiecīgo ceļojuma pakalpojumu sniegšanā, vai ir mainījies valūtas maiņas kurss, kas attiecas uz komplekso pakalpojumu, un turklāt

¹⁷ Sk. Direktīvas 2000/31/EK un 2006/123/EK, kā arī Regulas (EK) Nr. 1107/2006, (EK) Nr. 1008/2008, (EK) Nr. 1371/2007, (EK) Nr. 181/2011, (EK) Nr. 1177/2010 un (EK) Nr. 2111/2005.

tikai tad, ja līgumā ir skaidri paredzēta iespēja gan palielināt, gan samazināt cenu. Cenas pieaugums būtu jāierobežo līdz 10 % no kompleksā pakalpojuma cenas.

- (29) Ir lietderīgi izstrādāt īpašus noteikumus par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem attiecībā uz neatbilstībām kompleksā ceļojuma līguma izpildē. Ceļotājam vajadzētu būt tiesībām pieprasīt problēmu risinājumu un, ja ievērojamu daļu no nolīgtajiem pakalpojumiem nav iespējams sniegt, būtu jāpieāvā alternatīvi pasākumi. Ceļotājiem būtu jāpiešķir tiesības uz cenas samazinājumu un/vai kompensāciju par zaudējumiem. Kompensācijai būtu jāsedz arī nemateriālais kaitējums īpaši gadījumos, ja tiek sabojātas brīvdienas, un pamatotos gadījumos arī izdevumi, kas ceļotājam radušies, pašam risinot problēmu.
- (30) Lai nodrošinātu konsekvenci, ir lietderīgi saskaņot šīs direktīvas noteikumus ar starptautiskām konvencijām par ceļojumu pakalpojumiem un ar Savienības tiesību aktiem par pasažieru tiesībām. Ja organizators ir atbildīgs par kompleksā pakalpojuma līgumā iekļauto pakalpojumu nesniegšanu vai nepienācīgu sniegšanu, organizators vajadzētu būt iespējai atsaukties uz pakalpojumu sniedzēju atbildības ierobežojumiem, kas noteikti tādās starptautiskās konvencijās kā 1999. gada Monreālas Konvencija par dažu starptautisko gaisa pārvadājumu noteikumu unifikāciju¹⁸, 1980. gada Konvencija par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (*COTIF*)¹⁹ un 1974. gada Atēnu Konvencija par pasažieru un viņu bagāžas pārvadājumiem pa jūru²⁰. Ja nenovēršamu un ārkārtas apstākļu dēļ nav iespējams nodrošināt ceļotāju atgriešanos izbraukšanas vieta, organizatora pienākumu segt izmaksas par ceļotāja turpmāku uzturēšanos galamērķi, būtu jāsaņem ar Komisijas priekšlikumu²¹, kura mērķis ir grozīt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos²².
- (31) Šīs direktīvas noteikumiem nebūtu jāskar ceļotāju tiesības iesniegt prasījumus gan saskaņā ar šo direktīvu, gan saskaņā ar citiem attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, lai pasažieriem arī turpmāk būtu iespēja adresēt prasījumus organizatoram, pārvadātājam vai citai atbildīgai personai, vai, attiecīgā gadījumā, vairākām personām. Būtu jāprecizē, ka viņi nevar kumulēt tiesības, ko piešķir uz dažādiem juridiskiem pamatiem, ja tiesības aizsargā vienas un tās pašas intereses vai tām ir viens un tas pats mērķis. Organizētāja atbildība neskar tiesības pieprasīt atlīdzinājumu no trešām personām, tostarp pakalpojumu sniedzējiem.
- (32) Ja ceļotājs ir nonācis grūtībās ceļojuma vai brīvdienu laikā, organizatoram vajadzētu būt pienākumam sniegt tūlītēju palīdzību. Šādai palīdzībai galvenokārt būtu

¹⁸ 2001/539/EK: Padomes 2001. gada 5. aprīļa Lēmums par to, kā Eiropas Kopiena noslēdz Konvenciju par dažu starptautisko gaisa pārvadājumu noteikumu unifikāciju (Monreālas Konvencija) (OV L 194, 18.7.2001., 38. lpp.).

¹⁹ 2013/103/ES: Padomes 2011. gada 16. jūnija Lēmums par to, lai noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Starptautisko dzelzceļa pārvadājumu starpvaldību organizāciju par Eiropas Savienības pievienošanos 1980. gada 9. maija Konvencijai par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (*COTIF*) (OV L 51, 23.2.2013., 1. lpp.).

²⁰ 2012/22/ES: Padomes 2011. gada 12. decembra Lēmums par Eiropas Savienības pievienošanos 1974. gada Atēnu Konvencijas par pasažieru un viņu bagāžas pārvadājumiem pa jūru 2002. gada protokolam, izņemot tā 10. un 11. pantu (OV L 8, 12.1.2012., 1. lpp.).

²¹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos, un Regulu (EK) Nr. 2027/97 par gaisa pārvadātāju atbildību, veicot pasažieru un viņu bagāžas gaisa pārvadājumus — COM/2013/130 *final*.

²² OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.

jāizpaužas, attiecīgā gadījumā sniedzot informāciju par tādiem jautājumiem kā veselības aprūpes dienesti, vietējās iestādes un konsulārā palīdzība, kā arī praktiskas palīdzības veidā, piemēram, attiecībā uz distances saziņu un alternatīviem ceļojuma pakalpojumiem.

- (33) Savā paziņojumā par pasažieru aizsardzību aviosabiedrību maksātnespējas gadījumā²³ Komisija noteica pasākumus, lai uzlabotu ceļotāju aizsardzībai aviosabiedrības maksātnespējas gadījumā, tostarp labāk īstenot Regulu (EK) Nr.1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā²⁴ un Regulu Nr. 261/2004 par gaisa transporta pasažieru tiesībām un labāk sadarboties ar nozares ieinteresētajām personām, pretējā gadījumā paredzot iespēju apsvērt likumdošanas pasākumus. Šis paziņojums attiecas uz atsevišķu sastāvdaļu, proti, gaisa transporta pakalpojumu, iegādi un tāpēc neskar spēkā esošos noteikumus par kompleksajiem pakalpojumiem un neliedz likumdevējiem paredzēt aizsardzību maksātnespējas gadījumā arī citu ceļojuma pakalpojumu moderno apvienojumu pircējiem.
- (34) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ceļotāji, kas iegādājas komplekso pakalpojumu vai atbalstītus ceļojumu pakalpojumus, ir pilnībā aizsargāti organizatora, mazumtirgotāja, kas veicinājis palīdzības ceļojuma organizēšanā iegādi, vai jebkura cita pakalpojuma sniedzēja maksātnespējas gadījumā. Dalībvalstīm, kurās uzņēmējdarbību veic organizatori un mazumtirgotāji, kas veicina atbalstītu ceļojumu pakalpojumu iegādi, būtu jānodrošina, ka tirgotāji, kuri piedāvā šādus ceļojumu pakalpojumu apvienojumus, sniedz garantiju, ka maksātnespējas gadījumā ceļotājam tiks atmaksāti visi maksājumi un tiks nodrošināta repatriācija. Vienlaikus saglabājot rīcības brīvību attiecībā uz veidu, kādā nodrošina aizsardzību maksātnespējas gadījumā, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to valsts aizsardzības sistēmas maksātnespējas gadījumā ir efektīvas un spējīgas garantēt ātru repatriāciju un atlīdzību visiem ceļotājiem, kurus skar attiecīgā maksātnespēja. Vajadzīgajai aizsardzībai maksātnespējas gadījumā būtu jāņem vērā organizatora, attiecīgo mazumtirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbības faktiskais finansiālais risks, tostarp pārdoto ceļojumu pakalpojumu apvienojuma veids, paredzamās sezonālās svārstības, kā arī priekšapmaksu apjoms un veids, kādā tās tiek aizsargātas. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū²⁵, ja maksātnespējas aizsardzību var sniegt garantijas vai apdrošināšanas polises veidā, šādu nodrošinājumu nevar ierobežot, pieļaujot tikai to finanšu tirgus dalībnieku apliecinājumus, kas veic uzņēmējdarbību konkrētajā dalībvalstī.
- (35) Lai atvieglotu pakalpojumu brīvu apriti, dalībvalstīm būtu jānosaka pienākums atzīt aizsardzību maksātnespējas gadījumā, kas atbilst uzņēmējdarbības veikšanas dalībvalsts tiesību aktiem. Lai atvieglotu administratīvo sadarbību un to uzņēmumu uzraudzību, kuri darbojas dažādās dalībvalstīs attiecībā uz aizsardzību maksātnespējas gadījumā, dalībvalstīm būtu jānorīko centrālie kontaktpunkti.
- (36) Attiecībā uz atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, papildus pienākumam nodrošināt aizsardzību maksātnespējas gadījumā un informēt ceļotājus, ka par līgumsaistību izpildi atbild katrs atsevišķs pakalpojuma sniedzējs, attiecīgajiem līgumiem ir piemērojami vispārīgie Savienības tiesību akti patērētāju aizsardzības jomā un Savienības tiesību akti konkrētās nozarēs.

²³ COM (2013) 129, 18.3.2013.

²⁴ OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.

²⁵ OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.

- (37) Ir lietderīgi aizsargāt ceļotājus, ja mazumtirgotājs organizē kompleksā pakalpojuma vai atbalstīta ceļojumu pakalpojuma rezervāciju un ja mazumtirgotājs pieļauj kļūdas rezervācijas procesā.
- (38) Ir lietderīgi arī apstiprināt, ka patērētāji nevar atteikties no tiesībām, kas izriet no šīs direktīvas un organizatori vai tirgotāji, kuri veicina atbalstītu ceļojumu pakalpojumu iegādi, nevar izvairīties no saviem pienākumiem, apgalvojot, ka tie rīkojas tikai kā pakalpojumu sniedzēji, starpnieki vai jebkurā citā statusā.
- (39) Ir nepieciešams, lai dalībvalstis paredzētu sodus par to noteikumu pārkāpumiem, ar ko transponē šo direktīvu, un nodrošinātu to piemērošanu. Sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.
- (40) Pieņemot šo direktīvu, ir nepieciešams pielāgot atsevišķus patērētāju aizsardzības tiesību aktus. Ņemot vērā, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām²⁶ tās pašreizējā veidā neattiecas uz līgumiem, kam ir piemērojama Direktīva 90/314/EEK, ir nepieciešams grozīt Direktīva 2011/83/ES, lai nodrošinātu, ka tā attiecas uz atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem un ka dažas patērētāju tiesības, kas noteiktas minētajā direktīvā, attiecas arī uz kompleksajiem pakalpojumiem.
- (41) Šai direktīvai nebūtu jāskar Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)²⁷ un valstu līgumtiesības attiecībā uz tiem jautājumiem, ko tā neregulē. Tā kā šīs direktīvas mērķis ir veicināt iekšējā tirgus sekmīgu darbību un sasniegt augstu patērētāju aizsardzības līmeni, tā mērķus nevar sasniegt atsevišķas dalībvalstis un tos var labāk sasniegt Savienības līmenī. Tāpēc Savienība var pieņemt pasākumus atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteiktajam subsidiaritātes principam. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (42) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Šajā priekšlikumā jo īpaši ir ievērota brīvība veikt uzņēmējdarbību, kas noteikta Hartas 16. pantā, vienlaikus nodrošinot augstu patērētāju aizsardzības līmeni Savienībā saskaņā ar Hartas 38. pantu.
- (43) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošajiem dokumentiem, dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota,

²⁶ OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.

²⁷ OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.

I nodaļa

Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas

1. pants *Priekšmets*

Šīs direktīvas mērķis ir veicināt iekšējā tirgus sekmīgu darbību un sasniegt augstu patērētāju aizsardzības līmeni, tuvinot konkrētus dalībvalstu likumu, noteikumu un administratīvo noteikumu aspektus attiecībā uz līgumiem par kompleksiem ceļojumu pakalpojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, kas noslēgti starp ceļotājiem un tirgotājiem.

2. pants *Piemērošanas joma*

1. Šo direktīvu piemēro kompleksiem pakalpojumiem, ko tirgotāji piedāvā pārdošanai vai pārdod ceļotājiem, izņemot 17. pantu, un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, izņemot 4. – 14. pantu, 18. pantu un 21. panta 1. punktu.
2. Šo direktīvu nepiemēro:
  - a) kompleksiem pakalpojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, kas aptver laikposmu, kas ir mazāks nekā 24 stundas, ja vien nav iekļauta izmitināšana pa nakti;
  - b) papildu līgumiem, kas attiecas uz finanšu pakalpojumiem;
  - c) kompleksiem pakalpojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, kas iegādāti, pamatojoties uz pamatlīgumu starp ceļotāja darba devēju un tirgotāju, kas specializējas darījumu braucienu rīkošanā;
  - d) kompleksiem pakalpojumiem, kas apvieno ne vairāk kā vienu ceļojuma pakalpojumu, kas minēts 3. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā, ar ceļojuma pakalpojumu, kas minēts 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā, ja šis pakalpojums neveido proporcionāli nozīmīgu kompleksā pakalpojuma daļu; vai
  - e) atsevišķiem līgumiem par vienu atsevišķu ceļojuma pakalpojumu.

3. pants *Definīcijas*

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “ceļojuma pakalpojums” ir:
  - a) pasažieru pārvadāšana,
  - b) izmitināšana, kuras mērķis nav apmešanās uz dzīvi,
  - c) automobiļa noma vai
  - d) cits tūrisma pakalpojums, kas nav papildpakalpojums pasažieru pārvadāšanai, izmitināšanai vai automobiļa nomai;

- 2) “komplekss pakalpojums” ir vismaz divu dažāda veida ceļojuma pakalpojumu apvienojums viena un tā paša ceļojuma vai to pašu brīvdienu nolūkā, ja:
- a) šos pakalpojumus apvieno viens tirgotājs, tostarp pēc ceļotāja pieprasījuma vai saskaņā ar ceļotāja veikto izvēli, pirms noslēdz līgumu par visiem pakalpojumiem; vai
  - b) neatkarīgi no tā, vai tiek noslēgti atsevišķi līgumi ar individuāliem ceļojuma pakalpojumu sniedzējiem, šādi pakalpojumi ir:
    - i) iegādāti vienā tirdzniecības vietā viena un tā paša rezervācijas procesa ietvaros,
    - ii) piedāvāti par kopīgu vai vienu cenu vai par tiem iekasēta kopīga vai viena cena,
    - iii) reklamēti vai pārdoti, izmantojot vārdu savienojumu “kompleksais pakalpojums” vai izmantojot līdzīgu vārdu savienojumu,
    - iv) apvienoti pēc tāda līguma noslēgšanas, ar kuru tirgotājs dod ceļotājam tiesības izvēlēties no dažāda veida ceļojuma pakalpojumu izlases, vai
    - v) iegādāti no atsevišķiem tirgotājiem, izmantojot saistītu tiešsaistes rezervēšanas procesu, kad ceļotāja vārds vai dati, kas nepieciešami, lai pabeigtu rezervāciju, tiek nosūtīti starp tirgotājiem vēlākais tad, kad ir apstiprināta pirmā pakalpojuma rezervācija;
- 3) “kompleksā ceļojuma līgums” ir viss līgums par komplekso pakalpojumu vai visi līgumi, kas attiecas uz kompleksajā pakalpojumā ietvertajiem pakalpojumiem, ja komplekso pakalpojumu piedāvā saskaņā ar vairākiem līgumiem;
- 4) “kompleksā pakalpojuma sākums” ir kompleksā pakalpojuma sniegšanas sākšanās;
- 5) “atbalstīts ceļojumu pakalpojums” ir vismaz divu dažāda veida ceļojuma pakalpojumu apvienojums viena un tā paša ceļojuma vai to pašu brīvdienu nolūkā, kas nav komplekss pakalpojums un kas izriet no atsevišķu līgumu noslēgšanas ar atsevišķiem ceļojuma pakalpojumu sniedzējiem, ja šā apvienojuma izveidi ir veicinājis mazumtirgotājs:
- a) pamatojoties uz atsevišķām rezervācijām tirdzniecības vietas viena apmeklējuma vai vienas saziņas ar tirdzniecības vietu laikā; vai
  - b) mērķtiecīgi iegādājoties cita tirgotāja papildu ceļojuma pakalpojumus ar sasaistītas tiešsaistes rezervācijas procesa palīdzību vēlākais tad, kad ir apstiprināta pirmā pakalpojuma rezervācija;
- 6) “ceļotājs” ir jebkura persona, kurai ir tiesības ceļot, pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts šīs direktīvas piemērošanas jomas ietvaros, tostarp darījumu ceļotāji, ciktāl tie neceļo, pamatojoties uz pamatnolīgumu, kas noslēgts ar tirgotāju, kas specializējas darījumu braucienu rīkošanā, vai jebkura persona, kas vēlas noslēgt šādu līgumu;
- 7) “tirgotājs” ir jebkura persona, kura darbojas nolūkos, kas ir saistīti ar šīs personas komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju;
- 8) “organizators” ir tirgotājs, kurš apvieno un pārdod vai piedāvā tirdzniecībā kompleksos pakalpojumus vai nu tieši, vai ar cita tirgotāja starpniecību, vai kopā ar citu tirgotāju; ja vairāk nekā viens tirgotājs atbilst kritērijiem, kas minēti 2. punkta b)

apakšpunktā, visus šos tirgotājus uzskata par organizatoriem, izņemot, ja viens no tiem ir izraudzīts par organizētāju un ceļotājs par to ir attiecīgi informēts;

- 9) “mazumtirgotājs” ir tirgotājs, kas nav organizators un kas:
  - a) pārdod vai piedāvā pārdošanai kompleksos pakalpojumus vai
  - b) veicina tādu ceļojuma pakalpojumu iegādi, kas ir daļa no atbalstīta ceļojumu pakalpojuma, palīdzot ceļotājiem noslēgt atsevišķus līgumus par ceļojuma pakalpojumiem ar atsevišķiem pakalpojumu sniedzējiem;
- 10) “pastāvīgs informācijas nesējs” ir jebkurš priekšmets, kas ceļotājam vai tirgotājam dod iespēju uzglabāt viņam personīgi adresētu informāciju, lai tā būtu pieejama turpmākai atsaucei par laika posmu, kurš atbilst informācijas mērķiem, un kas ļauj neizmainītā veidā pavairot uzglabāto informāciju;
- 11) “nenovēršami un ārkārtas apstākļi” ir situācija, kura nepakļaujas tirgotāja kontrolei un kuras sekas nebūtu iespējams novērst pat tad, ja veiktu visus saprātīgi iespējamus pasākumus;
- 12) “neatbilstība” ir kompleksajā pakalpojumā ietvertu ceļojuma pakalpojumu nesniegšana vispār vai nepienācīga sniegšana.

II nodaļa

Pienākums sniegt informāciju un kompleksā ceļojuma līguma saturs

4. pants

Informācija pirms līguma noslēgšanas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, pirms ceļotājam kļūst saistošs jebkāds kompleksā ceļojuma līgums vai jebkurš attiecīgs piedāvājums, organizators un, ja komplekso pakalpojumu pārdod mazumtirgotājs, arī mazumtirgotājs sniedz ceļotājam šādu informāciju, ja tā attiecas uz konkrēto komplekso pakalpojumu:
  - a) galvenās ceļojuma pakalpojumu pazīmes:
    - i) ceļamērķis (-i), maršruts, uzturēšanās periodi ar datumiem;
    - ii) transporta līdzekļi, to raksturojums un kategorijas, izbraukšanas un atgriešanās vietas, datumi un laiks vai, ja precīzs laiks vēl nav noteikts, izbraukšanas un atgriešanās aptuvenais laiks, apstāšanās un pārsēšanās laiki un vietas;
    - iii) naktsmītņu atrašanās vieta, galvenās iezīmes un tūrisma kategorija;
    - iv) vai tiek nodrošinātas maltītes un, ja tā ir, tad maltīšu grafiks;
    - v) apmeklējumi, ekskursijas vai citi pakalpojumi, kas ietverti nolīgtā kompleksā pakalpojuma kopējā cenā;
    - vi) valoda(-as), kurā(-s) norisināsies pasākumi, un
    - vii) vai pieejamība personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir garantēta visā ceļojuma vai brīvdienu laikā.
  - b) organizatora un attiecīgā gadījumā pārstāvja tirdzniecības nosaukumu, faktisko adresi, kā arī viņu tālruna numuru un e-pasta adresi;

- c) kompleksā pakalpojuma kopējo cenu, ieskaitot nodokļus un attiecīgā gadījumā visas papildu nodevas, maksājumus un citas izmaksas vai, ja tās nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, tad faktu, ka ceļotājam būs jāsedz šādas papildu izmaksas;
  - d) maksāšanas kārtību un, attiecīgā gadījumā, vai ir paredzēta un ar kādiem nosacījumiem ir paredzēta pirmā iemaksa vai citas finanšu garantijas, ko maksā vai sniedz ceļotājs;
  - e) minimālo cilvēku skaitu, kas nepieciešams kompleksā pakalpojuma īstenošanai, un iespējamo atcelšanas termiņu, kas nav īsāks par 20 dienām pirms kompleksā pakalpojuma sākuma, ja minētais personu skaits nav sasniegts;
  - f) vispārīgu informāciju par pasu un vīzu režīmu, tostarp aptuvenos termiņus vīzu saņemšanai attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem un informāciju par medicīniskajām formalitātēm;
  - g) apstiprinājumu, ka pakalpojumi ir komplekss pakalpojums šīs direktīvas nozīmē.
2. Šā panta 1. punktā minēto informāciju sniedz skaidrā un nepārprotamā veidā.

5. pants

Informācijas pirms līguma noslēgšanas saistošais raksturs un līguma noslēgšana

- 1. Dalībvalstis nodrošina, ka organizators nevar mainīt informāciju, kas darīta zināma ceļotājam saskaņā ar 4. panta a), c), d), e) un g) apakšpunktu, izņemot gadījumus, kad organizators patur sev tiesības veikt izmaiņas minētajā informācijā un paziņo visas izmaiņas ceļotājam skaidrā un nepārprotamā veidā pirms līguma noslēgšanas.
- 2. Ja informācija par papildu maksājumiem, nodevām vai citām izmaksām, kas minēta 4. panta c) apakšpunktā, nav sniegta pirms līguma noslēgšanas, ceļotājs šīs nodevas, maksājumus vai citas izmaksas nesedz.
- 3. Līguma noslēgšanas laikā vai tūlīt pēc līguma noslēgšanas, organizators izsniedz ceļotājam līguma kopiju vai līguma apstiprinājumu uz pastāvīga informācijas nesēja.

6. pants

Kompleksā ceļojuma līguma saturs un dokumenti, ko izsniedz pirms kompleksā pakalpojuma sākuma

- 1. Dalībvalstis nodrošina, ka kompleksā ceļojuma līgumi ir vienkāršā un skaidri saprotamā valodā un, ciktāl tie ir rakstiski – skaidri salasāmi.
- 2. Līgumā vai līguma apstiprinājumā ietver visu informāciju, kas minēta 4. pantā. Tajā ietver šādu papildu informāciju:
  - a) ceļotāja īpašās prasības, kurām organizators ir piekritis;
  - b) informāciju, ka:
    - i) organizators atbild par visu ietverto ceļojuma pakalpojumu pienācīgu sniegšanu;
    - ii) organizatoram ir pienākums sniegt palīdzību, ja ceļotājs ir nonācis grūtībās saskaņā ar 14. pantu;

- iii) organizatoram ir pienākums iegādāties aizsardzību maksātnespējas gadījumā, lai nodrošinātu priekšapmaksas atgriešanu un repatriāciju saskaņā ar 15. pantu, kā arī paziņot vienības, kas sniedz aizsardzību maksātnespējas gadījumā, nosaukumu un tās kontaktinformāciju, tostarp, faktisko adresi;
  - c) informāciju par kontaktpunktu, kur ceļotājs var sūdzēties par jebkuru neatbilstību, ar ko viņš saskāries uz vietas;
  - d) organizatora vietējā pārstāvja vai kontaktpunkta nosaukumu, faktisko adresi, tālruņa numuru un e-pasta adresi, kur ceļotājs var vērsties pēc palīdzības, ja viņš ir nonācis grūtībās, bet, ja šāda pārstāvja vai kontaktpunkta nav – ārkārtas tālruņa numuru vai norādi par citu veidu, kā sazināties ar organizatoru;
  - e) informāciju, ka ceļotājs var izbeigt līgumu jebkurā laikā pirms kompleksā pakalpojuma sākuma par atbilstošu atlīdzību vai saprātīgu standarta izbeigšanas maksu, ja šādas maksas ir norādītas saskaņā ar 10. panta 1. punktu;
  - f) ja kompleksā pakalpojuma, kas ietver izmitināšanu, ietvaros ceļo nepilngadīgais – informāciju, kas ļauj tieši sazināties ar nepilngadīgo vai personu, kas atbildīga nepilngadīgā uzturēšanās vietā;
  - g) informāciju par pieejamiem alternatīviem un tiešsaistes strīdu izšķiršanas mehānismiem.
3. Šā panta 2. punktā minēto informāciju sniedz skaidrā un nepārprotamā veidā.
4. Laikus pirms kompleksā pakalpojuma sākuma, organizators izsniedz ceļotājam nepieciešamās kvītis, sertifikātus vai biļetes, tostarp informāciju ar precīziem izbraukšanas, apstāšanās, transporta savienojumu un ierašanās laikiem.

III nodaļa

Izmaiņas līgumā pirms kompleksā pakalpojuma sākuma

7. pants

Līguma nodošana citam ceļotājam

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka ceļotājs var nodot līgumu personai, kas atbilst visiem līgumam piemērojamiem nosacījumiem, ja pirms kompleksā pakalpojuma sākuma ir iesniedzis organizatoram pamatotu paziņojumu uz pastāvīga informācijas nesēja.
2. Persona, kas nodod līgumu, un saņēmējs ir solidāri atbildīgi par atlikušā maksājuma samaksu un par visu no šādas nodošanas izrietošo papildus nodevu, maksājumu vai citu izmaksu segšanu. Šādas izmaksas ir pamatotas un jebkurā gadījumā nepārsniedz faktiskās izmaksas, kas rodas organizētājam.

8. pants

Cenas izmaiņas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka cenas nepārskata, izņemot, ja līgumā nepārprotami paredzēta iespēja paaugstināt cenu un uzlikts pienākums organizatoram samazināt cenas tādā pašā mērā, kādas ir tiešās sekas izmaiņām:
  - a) degvielas cenās pasažieru pārvadāšanai,
  - b) nodokļu vai nodevu apmēros, ko iekļautajiem ceļojuma pakalpojumiem piemēro trešās personas, kas nav tieši iesaistītas kompleksā pakalpojuma

sniegšanā, tostarp tūrisma nodokļos, nolaišanās nodokļos, iekāpšanas vai izkāpšanas nodevās ostās un lidostās, vai

- c) valūtas maiņas kursos, kas attiecas uz komplekso pakalpojumu.
2. Cenas palielinājums, kas minēts 1. punktā, nepārsniedz 10 % no kompleksā pakalpojuma cenas.
3. Cenas palielinājums, kas minēts 1. punktā, ir spēkā tikai tad, ja organizators, pievienojot pamatojumu un aprēķinu, paziņo par to ceļotājam uz pastāvīga informācijas nesēja ne vēlāk kā 20 dienas pirms kompleksā pakalpojuma sākuma.

9. pants

Izmaiņas citos līguma noteikumos

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pirms kompleksā pakalpojuma sākuma organizators nevar vienpusēji mainīt citus līguma noteikumus, kas neattiecas uz cenu, izņemot, ja:
  - a) organizators šādas tiesības ir paredzējis līgumā,
  - b) izmaiņas ir nenozīmīgas un
  - c) organizators informē ceļotāju skaidrā un nepārprotamā veidā uz pastāvīga informācijas nesēja.
2. Ja pirms kompleksā pakalpojuma sākuma organizators ir spiests ievērojami grozīt kādu no ceļojuma pakalpojumu galvenajām iezīmēm, kas minētas 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā, vai īpašas prasības, kas minētas 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā, organizators bez nepamatotas kavēšanās informē ceļotāju skaidrā un nepārprotamā veidā uz pastāvīga informācijas nesēja
  - a) par ierosinātajām izmaiņām un
  - b) par faktu, ka ceļotājs var izbeigt līgumu bez sankciju piemērošanas noteiktā saprātīgā termiņā un ka pretējā gadījumā ierosinātās izmaiņas uzskatīs par pieņemtām.
3. Ja izmaiņas līgumā, kas minētas 2. punktā, izraisa kompleksā pakalpojuma kvalitātes pasliktināšanos vai izmaksu samazināšanos, ceļotājam ir tiesības uz attiecīgu cenas samazinājumu.
4. Ja līgumu izbeidz saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu, organizators atmaksā visus maksājumus, ko viņš ir saņēmis no ceļotāja četrpadsmit dienu laikā pēc līguma izbeigšanas. Ceļotājam attiecīgā gadījumā ir tiesības uz kompensāciju saskaņā ar 12. pantu.

10. pants

Līguma izbeigšana pirms kompleksā pakalpojuma sākuma

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ceļotājs var izbeigt līgumu pirms kompleksā pakalpojuma sākuma, samaksājot organizatoram atbilstīgu kompensāciju. Līgumā var norādīt pamatotu izbeigšanas standarta nodevu, kuras pamatā ir izbeigšanas laiks un parastie izmaksu ietaupījumi un ienākumi no ceļojuma pakalpojumu alternatīvas izmantošanas. Ja līguma izbeigšanas standarta nodeva nav paredzēta, kompensācija atbilst kompleksā pakalpojuma cenai, atskaitot izdevumus, ko organizētājs ir ietaupījis.

2. Ceļotājam ir tiesības izbeigt līgumu pirms kompleksā pakalpojuma sākuma, nemaksājot kompensāciju, ja galamērķa vietā vai tās tiešā tuvumā ir izveidojušies nenovēršami un ārkārtēji apstākļi un tie būtiski ietekmē komplekso pakalpojumu.
3. Organizators var izbeigt līgumu, nemaksājot kompensāciju ceļotājam, ja:
  - a) cilvēku skaits, kas pieteikušies kompleksajam pakalpojumam, ir mazāks par minimālo skaitu, kas noteikts līgumā, un organizators paziņo ceļotājam par izbeigšanu līgumā noteiktajā termiņā un ne vēlāk kā 20 dienas pirms kompleksā pakalpojuma sākuma; vai
  - b) organizators nespēj izpildīt līgumu nenovēršamu un ārkārtas apstākļu dēļ un bez nepamatotas kavēšanās paziņo par līguma izbeigšanu pirms kompleksā pakalpojuma sākuma.
4. Ja līgumu izbeidz saskaņā ar 1., 2. un 3. punktu, organizators atmaksā jebkuru ceļotāja nepamatotu maksājumu četrpadsmit dienu laikā.

IV nodaļa

Kompleksā pakalpojuma sniegšana

11. pants

Atbildība par kompleksā pakalpojuma sniegšanu

1. Dalībvalstis nodrošina, ka organizators ir atbildīgs par līgumā ietverto ceļojuma pakalpojumu pienācīgu sniegšanu neatkarīgi no tā, vai šos pakalpojumus sniedz organizators vai citi pakalpojumu sniedzēji.
2. Ja kāds no pakalpojumiem netiek sniegts saskaņā ar līgumu, organizators novērš neatbilstību, ja vien tas nav nesamērīgi.
3. Ja ievērojamu daļu no pakalpojumiem nevar izpildīt, kā paredzēts līgumā, organizators kompleksā pakalpojuma turpināšanai īsteno atbilstošus alternatīvus risinājumus bez papildu izmaksām ceļotājam, tostarp gadījumos, ja ceļotāja atgriešanās izbraukšanas vietā nenorisinās, kā bija paredzēts līgumā.
4. Ja organizators nespēj piedāvāt piemērotus alternatīvus risinājumus vai ceļotājs nepiekrīt alternatīvajiem risinājumiem, jo tie nav salīdzināmi ar to, kas tika nolīgts, organizators, ciktāl kompleksajā pakalpojumā ir iekļauta pasažieru pārvadāšana, nodrošina ceļotājam bez papildu izmaksām līdzvērtīgu transportu līdz izbraukšanas vietai vai citai vietai, uz kuru ceļotājs ir piekritis doties, un attiecīgā gadījumā izmaksā ceļotājam kompensāciju saskaņā ar 12. pantu.
5. Kamēr nav iespējams nodrošināt ceļotāja savlaicīgu atgriešanos nenovēršamu un ārkārtas apstākļu dēļ, organizatoram nav pienākuma segt izmaksas par turpmāku uzturēšanos, kas pārsniedz EUR 100 par nakti un trīs naktis vienam ceļotājam.
6. Izmaksu ierobežojumu, kas minēts 5. punktā, nepiemēro personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Regulā (EK) Nr. 1107/2006 par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu²⁸, un jebkurai personai, kas tos pavada, grūtniecēm un bērniem bez pavadoņa, kā arī personām, kam nepieciešama īpaša medicīniskā palīdzība, ja organizatoram ir paziņots par to īpašajām vajadzībām vismaz 48 stundas pirms kompleksā pakalpojuma sākuma.

²⁸ OV L 204, 26.7.2006., 1. lpp.

Organizators nevar atsaukties uz nenovēršamiem un ārkārtas apstākļiem, lai ierobežotu izmaksas, kā minēts 5. punktā, ja saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem uz šiem apstākļiem nevar atsaukties attiecīgais transporta pakalpojumu sniedzējs.

7. Ja alternatīvie risinājumi izraisa kompleksā pakalpojuma kvalitātes pasliktināšanos vai izmaksu samazināšanos, ceļotājam ir tiesības uz cenas samazinājumu un, attiecīgā gadījumā, uz zaudējumu atlīdzību saskaņā ar 12. pantu.

12. pants

Cenas samazinājums un zaudējumu atlīdzināšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ceļotājam ir tiesības uz atbilstošu cenas samazinājumu šādos gadījumos:
  - a) jebkuru laikposmu, kura laikā pastāvēja neatbilstība; vai
  - b) ja alternatīvo risinājumu, kas minēti 11. panta 4. un 3. punktā, rezultātā pasliktinās kompleksā pakalpojuma kvalitāte vai samazinās tā izmaksas.
2. Ceļotājam ir tiesības saņemt kompensāciju no organizatora par visiem zaudējumiem, tostarp nemateriālo kaitējumu, ko ceļotājs cieš neatbilstības rezultātā.
3. Ceļotājam nav tiesību uz cenas samazinājumu vai kompensāciju par zaudējumiem, ja
  - a) organizators pierāda, ka neatbilstība ir
    - i) attiecināma uz pašu ceļotāju,
    - ii) attiecināma uz trešo personu, kas nav saistīta ar nolīgto pakalpojumu sniegšanu, un neatbilstība bija neparedzama vai nenovēršama, vai
    - iii) radusies nenovēršamu un ārkārtas apstākļu dēļ; vai
  - b) ceļotājs bez nepamatotas kavēšanās nav informējis organizatoru par neatbilstību, ar ko tas saskāries uz vietas, ja šāda informēšanas prasība bija skaidri un nepārprotami norādīta līgumā un ir pamatota, ņemot vērā lietas apstākļus.
4. Uz organizatoru attiecas tie paši ierobežojumi, kas ir spēkā saskaņā ar Savienībai saistošām starptautiskām konvencijām, kuras ierobežo kompensācijas apjomu vai paredz nosacījumus kompensācijām, ko izmaksā pakalpojuma sniedzējs, kurš sniedz kompleksā pakalpojumā ietvertu pakalpojumu. Ja starptautiskas konvencijas, kas Savienībai nav saistošas, ierobežo kompensāciju, kuru izmaksā pakalpojuma sniedzējs, dalībvalstis var attiecīgi ierobežot kompensācijas, ko izmaksā organizators. Citos gadījumos ierobežojumus kompensācijai, ko izmaksā organizators, var paredzēt līgumā, ciktāl šis ierobežojums neattiecas uz miesas bojājumiem un tīši vai rupjas neuzmanības rezultātā nodarītiem zaudējumiem un nav mazāks par kompleksā pakalpojuma trīskāršu cenu.
5. Tiesības uz kompensāciju vai cenas samazinājumu, kas paredzētas šajā direktīvā, neietekmē ceļotāju tiesības saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 261/2004²⁹, Regulu (EK) Nr. 1371/2007³⁰, Regulu (ES) Nr. 1177/2010³¹ un Regulu (ES) Nr. 181/2011³².

²⁹ OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.

³⁰ OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp.

³¹ OV L 334, 17.2.2010., 1. lpp.

Ceļotājiem ir tiesības iesniegt prasības saskaņā ar šo direktīvu un minētajām regulām, bet tie nevar attiecībā uz tiem pašiem faktiem kumulēt tiesības ar dažādu juridisko pamatu, ja tiesības aizsargā vienas un tās pašas intereses vai tām ir viens un tas pats mērķis.

6. Noilguma termiņš prasību iesniegšanai saskaņā ar šo pantu nav īsāks par vienu gadu.

13. pants

Iespēja ar mazumtirgotāja palīdzību sazināties ar organizatoru

Dalībvalstis nodrošina, ka ceļotājs var adresēt paziņojumus, sūdzības vai prasības par kompleksā pakalpojuma sniegšanu tieši mazumtirgotājam, pie kura kompleksais pakalpojums iegādāts. Mazumtirgotājs nosūta šos paziņojumus, sūdzības vai prasības organizatoram bez nepamatotas kavēšanās. Lai nodrošinātu termiņu vai noilguma termiņu ievērošanu, uzskata, ka organizators ir saņēmis paziņojumu, kad to saņem mazumtirgotājs.

14. pants

Pienākums sniegt palīdzību

Dalībvalstis nodrošina, ka organizators sniedz tūlītēju palīdzību ceļotājam, kas nonācis grūtībās, jo īpaši:

- a) sniedzot atbilstīgu informāciju par veselības aprūpes pakalpojumiem, vietējām iestādēm un konsulāro palīdzību, un
- b) palīdzot ceļotājam izmantot distances saziņas līdzekļus un sniedzot alternatīvus ceļojuma risinājumus.

Organizators var iekasēt samērīgu samaksu par šādu palīdzību, ja situāciju ir izraisījusi ceļotāja nolaidība vai nolūks.

V nodaļa

Aizsardzība maksātnespējas gadījumā

15. pants

Aizsardzības maksātnespējas gadījumā efektivitāte un piemērošanas joma

1. Dalībvalstis nodrošina, ka organizatori un mazumtirgotāji, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā un veicina atbalstītu ceļojumu pakalpojumu iegādi, iegādājas nodrošinājumu, ka to maksātnespējas gadījumā ceļotāji efektīvi un savlaicīgi saņems visu savu izdarīto maksājumu atmaksu un, ciktāl ir iekļauta pasažieru pārvadāšana, tiem tiks nodrošināta efektīva un savlaicīga repatriācija.
2. Aizsardzība maksātnespējas gadījumā, kas minēta 1. punktā, ņem vērā attiecīgā tirgotāja darbības faktisko finansiālo risku. Ceļotāju tiesības uz aizsardzību maksātnespējas gadījumā nav atkarīgas no ceļotāja dzīvesvietas, izbraukšanas vietas vai kompleksā pakalpojuma vai atbalstīta ceļojumu pakalpojuma pārdošanas vietas.

---

³² OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.

16. pants

Aizsardzības maksātnespējas gadījumā savstarpēja atzīšana un administratīvā sadarbība

1. Dalībvalstis atzīst, ka organizatora vai mazumtirgotāja, kas veicina atbalstītu ceļojumu pakalpojumu iegādi, aizsardzība maksātnespējas gadījumā atbilst 15. pantu transponējošo valsts noteikumu prasībām, ja tā iegādāta saskaņā ar tās dalībvalsts direktīvas 15. pantu transponējošiem tiesību aktiem, kurā tie veic uzņēmējdarbību.
2. Dalībvalstis norīko centrālos kontaktpunktus, lai atvieglotu administratīvo sadarbību un dažādās dalībvalstīs darbojošos organizatoru un mazumtirgotāju, kas veicina atbalstītu ceļojumu pakalpojumu iegādi, uzraudzību. Tās paziņo šā kontaktpunkta kontaktinformāciju visām pārējām dalībvalstīm un Komisijai.
3. Centrālie kontaktpunkti savstarpēji nodrošina visu nepieciešamo informāciju par valstu aizsardzības maksātnespējas gadījumā sistēmām un tās organizācijas vai organizāciju identitāti, kas nodrošina aizsardzību maksātnespējas gadījumā konkrētam tirgotājam, kurš veic uzņēmējdarbību to teritorijā. Tie piešķir viens otram piekļuvi jebkuram sarakstam, kurā uzskaitīti organizatori un mazumtirgotāji, kas veicina atbalstītu ceļojumu pakalpojumu iegādi un kas ievēro savus pienākumus attiecībā uz aizsardzību maksātnespējas gadījumā.
4. Ja dalībvalstij ir šaubas par organizatora vai mazumtirgotāja, kas veicina atbalstītu ceļojumu pakalpojumu iegādi, aizsardzību maksātnespējas gadījumā, ja tie veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī un darbojas arī pirmās dalībvalsts teritorijā, tā lūdz skaidrojumu no uzņēmējdarbības dalībvalsts. Dalībvalstis atbildēt uz citu dalībvalstu pieprasījumiem vēlākais 15 darba dienu laikā pēc to saņemšanas.

VI nodaļa

Atbalstīti ceļojumu pakalpojumi

17. pants

Informācijas prasības atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem

Dalībvalstis nodrošina, ka, pirms ceļotājam kļūst saistošs jebkurš līgums vai jebkurš attiecīgs piedāvājums par atbalstītu ceļojumu pakalpojumu, tirgotājs, kas veicina palīdzības ceļojuma organizēšanā iegādi skaidrā un nepārprotamā veidā norāda, ka:

- a) katrs atsevišķs pakalpojuma sniedzējs būs pilnībā atbildīgs par pareizu līgumsaistību izpildi attiecībā uz savu pakalpojumu; un
- b) ceļotājs nevarēs izmantot priekšrocības, kas ar šo direktīvu piešķirtas tikai komplekso pakalpojumu ceļotājiem, taču varēs izmantot tiesības uz priekšapmaksas atmaksu un, ciktāl ir ietverta pasažieru pārvadāšana, uz repatriāciju, ja mazumtirgotājs vai kāds no pakalpojumu sniedzējiem kļūs maksātnespējīgs.

VII nodaļa

Vispārīgi noteikumi

18. pants

Īpaši mazumtirgotāja pienākumi, ja organizators veic uzņēmējdarbību ārpus EEZ

Ja organizators veic uzņēmējdarbību ārpus EEZ, mazumtirgotājam, kurš veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, piemēro organizatora pienākumus, kas noteikti IV

un V nodaļā, izņemot, ja mazumtirgotājs pierāda, ka organizators atbilst IV un V nodaļas prasībām.

19. pants

Atbildība par rezervācijas kļūdām

Dalībvalstis nodrošina, ka mazumtirgotājs, kas ir piekritis nodrošināt kompleksā pakalpojuma vai atbalstītu ceļojumu pakalpojumu rezervāciju vai veicina šādu pakalpojumu rezervēšanu, ir atbildīgs par kļūdām, kas rodas rezervācijas procesā, ja vien šādu kļūdu nav izraisījis pats ceļotājs vai nenovēršami un ārkārtas apstākļi.

20. pants

Tiesības uz atlīdzinājumu

Ja organizators vai, ievērojot 15. vai 18. pantu, mazumtirgotājs maksā kompensāciju, samazina cenu vai pilda citas saistības, kas izriet no šīs direktīvas, nevienam šīs direktīvas vai valsts tiesību aktu noteikumu nevar interpretēt tā, ka tas ierobežo organizatora tiesības prasīt atlīdzinājumu no jebkuras trešās personas, kura veicināja to apstākļu iestāšanos, kas izraisīja pienākumu maksāt kompensāciju, samazināt cenu vai citas saistības.

21. pants

Direktīvas imperatīvais raksturs

1. Organizatora paziņojums, ka viņš rīkojas tikai kā ceļojuma pakalpojuma sniedzējs, kā starpnieks vai jebkurā citā statusā, vai, ka kompleksais pakalpojums šīs direktīvas nozīmē nav komplekss pakalpojums, neatbrīvo viņu no pienākumiem, kas saskaņā ar šo direktīvu paredzēti organizatoram.
2. Ceļotāji nevar atteikties no tiesībām, kas tiem piešķirtas ar valsts aktiem, ar kuriem transponē šo direktīvu.
3. Jebkurš noteikums līgumā vai jebkurš ceļotāja paziņojums, kurš tieši vai netieši atceļ vai ierobežo tiesības, kas ceļotājam piešķirtas ar šo direktīvu, vai kura mērķis ir apiet šīs direktīvas piemērošanu, nav saistošs ceļotājam.

22. pants

Izpilde

Dalībvalstis nodrošina atbilstīgus un efektīvus līdzekļus, lai nodrošinātu šīs direktīvas prasību izpildi.

23. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, kuras izpildes kontroles struktūras var piemērot tirgotājiem par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu minēto noteikumu īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas.

24. pants
Komisijas ziņojums un pārskatīšana

Komisija [5 gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu. Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno likumdošanas priekšlikumus, lai pielāgotu šo direktīvu jaunākajām attīstības tendencēm ceļotāju tiesību jomā.

25. pants
Grozījumi Regulā (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvā 2011/83/ES

1. Regulas (EK) Nr. 2006/2004 pielikuma 5. punktu aizstāj ar šādu:
"5. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva [...] [pieņemšanas datums] par kompleksiem ceļojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004, Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK (OV [...])."
2. Direktīvas 2011/83/ES 3. panta 3. punkta g) apakšpunktu aizstāj ar šādu:
"g) par kompleksajiem ceļojumiem, kā definēts 3. panta 2. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā [...] [pieņemšanas datums] par kompleksiem ceļojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK (OV [...]), izņemot 8. panta 2. punktu, 19. pantu, 21. pantu un 22. pantu."

VIII nodaļa **Nobeiguma noteikumi**

26. pants
Atcelšana

Direktīvu 90/314/EEK atceļ [18 mēnešus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā].

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu šīs direktīvas I pielikumā.

27. pants
Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz [18 mēnešus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis šo noteikumu tekstus tūlīt dara zināmus Komisijai.
2. Tās piemēro minētos noteikumus, sākot ar dienu, kad ir pagājuši [astoņpadsmit mēneši no šīs direktīvas stāšanās spēkā].
3. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.
4. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

28. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

29. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

I PIELIKUMS³³

Pantu numerācija Padomes Direktīvā 90/314/EEK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām	Pantu numerācija šajā direktīvā
1. pants	1. pants (ar grozījumiem)
2. panta 1. punkts	3. panta 2. punkts (ar grozījumiem) un 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts
2. panta 2. punkts	3. panta 8. punkts (ar grozījumiem)
2. panta 3. punkts	3. panta 9. punkts (ar grozījumiem)
2. panta 4. punkts	3. panta 6. punkts (ar grozījumiem)
2. panta 5. punkts	3. panta 3. punkts (ar grozījumiem)
3. panta 1. punkts	svītrots
3. panta 2. punkts	svītrots, taču galvenās daļas iekļautas 4. un 5. pantā (ar grozījumiem)
4. panta 1. punkts	4. panta 1. punkts (ar grozījumiem), 6. panta 2. punkts (ar grozījumiem) un 6. panta 4. punkts (ar grozījumiem)
4. panta 1. punkta b) apakšpunkta iv) punkts	svītrots
4. pants, 2. punkts, a) apakšpunkts	6. panta 2. punkts (ar grozījumiem)
4. pants, 2. punkts, b) apakšpunkts	5. panta 3. punkts (ar grozījumiem) un 6. panta 1. un 3. punkts (ar grozījumiem)
4. panta 2. punkta c) apakšpunkts	svītrots
4. panta 3. punkts	7. pants (ar grozījumiem)
4. panta 4. punkts	8. pants (ar grozījumiem)
4. panta 5. punkts	9. panta 2. punkts (ar grozījumiem)

³³

Šai tabulai ir tikai informatīva nozīme. Ja ir norādīts, ka sarakstā iekļauts šīs direktīvas pants atbilst kādam Direktīvas 90/314/EEK pantam, tas nozīmē, ka vismaz daži Direktīvas 90/314/EEK noteikuma elementi ir atrodami arī šajā direktīvā, tomēr tas nenozīmē, ka attiecīgo noteikumu formulējums ir vienāds.

4. panta 6. punkts	9. panta 3. un 4. punkts (ar grozījumiem) un 10. panta 3. un 4. punkts (ar grozījumiem)
4. panta 7. punkts	11. panta 3., 4. un 7. punkts (ar grozījumiem)
5. panta 1. punkts	11. panta 1. punkts (ar grozījumiem)
5. panta 2. punkts	12. panta 2., 3. un 4. punkts (ar grozījumiem) un 14. pants (ar grozījumiem)
5. panta 3. punkts	21. panta 3. punkts (ar grozījumiem)
5. panta 4. punkts	6. panta 2. punkta c) apakšpunkts (ar grozījumiem) un 12. panta 3. punkta b) apakšpunkts (ar grozījumiem)
6. pants	11. panta 2. punkts (ar grozījumiem)
7. pants	15. pants (ar grozījumiem) un 16. pants (ar grozījumiem)
8. pants	svītrots
9. panta 1. punkts	27. panta 1., 2. un 3. punkts (ar grozījumiem)
9. panta 2. punkts	27. panta 4. punkts (ar grozījumiem)
10. pants	29. pants

TIESĪBU AKTA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

- 1.1 Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums
- 1.2 Attiecīgās politikas jomas ABM/ABB struktūrā
- 1.3 Priekšlikuma/iniciatīvas būtība
- 1.4 Mērķi
- 1.5 Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums
- 1.6 Ilgums un finansiālā ietekme
- 1.7 Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

- 2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi
- 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma
- 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas
- 3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem
  - 3.2.1. *Paredzamās ietekmes uz izdevumiem kopsavilkums*
  - 3.2.2. *Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām*
  - 3.2.3. *Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*
  - 3.2.4. *Saderība ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu*
  - 3.2.5. *Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums pārskatīt Direktīvu par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām 90/314/EEK

1.2. Attiecīgās politikas jomas ABM/ABB struktūrā³⁴

33. sadaļa – Tiesiskums

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

X Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**

Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību³⁵

Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**

Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz darbību, kas pārveidota jaunā darbībā

1.4. Mērķi

1.4.1. *Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu/iniciatīvu*

Dot iespēju iedzīvotājiem kā patērētājiem un uzņēmumiem iekšējā tirgū īstenot viņu no Savienības tiesību aktiem izrietošās tiesības un tādējādi nodrošināt Eiropas tiesiskās telpas izmantošanu

1.4.2. *Konkrētie mērķi un attiecīgās ABM/ABB darbības*

Konkrētais mērķis Nr. ...

Vienkāršot pārrobežu tirdzniecību iekšējā tirgū un stiprināt patērētāju uzticību

Attiecīgās ABM/ABB darbības

33.02

³⁴ ABM: budžeta vadība pa darbības jomām; ABB — budžeta līdzekļu sadale pēc darbības jomām.

³⁵ Kā paredzēts Finanšu regulas 49. panta 6. punkta attiecīgi a) un b) apakšpunktā.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz finansējuma saņēmējiem/mērķgrupām

- Nodrošināt konkurētspējīgākus un taisnīgākus apstākļus uzņēmumiem, kas darbojas ceļojumu tirgū.
- Palielināt komplekso ceļojumu pakalpojumu pārrobežu piedāvājumu, samazinot izmaksas un šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai komplekso ceļojumu tirgū.
- Mazināt kaitējumu patērētājiem un palielināt pārredzamību ceļotājiem, kas iegādājas apvienotus ceļojumu pakalpojumus.

1.4.4. Rezultātu un ietekmes rādītāji

Norādīt priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanas uzraudzībā izmantojamus rādītājus.

- Pastiprināta pārrobežu tirdzniecība komplekso ceļojumu tirgū.
- Atbilstības nodrošināšanas izmaksu līmenis uzņēmumiem, kuri darbojas komplekso ceļojumu tirgū.
- Aizsargāto patērētāju, kuri dodas brīvdienās, skaita pieaugums.
- Tādu patērētāju, kas saskaras ar problēmām saistībā ar dažāda veida ceļojumu pakalpojumiem, skaita samazinājums.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības

- Precizēt un modernizēt ceļotāju aizsardzības piemērošanas jomu, kad tie iegādājas apvienotus ceļojuma pakalpojumus vienam un tam pašam ceļojumam vai brīvdienām, jo īpaši pārskatītās direktīvas piemērošanas jomā ietverot tiešsaistes kompleksos pakalpojumus un atbalstītus ceļojumu pakalpojumus, vienlaikus mērķtiecīgi precizējot aizsardzības piemērošanas jomu rezervācijām, kas izdarītas pie parastiem reāliem un fiziskiem ceļojumu aģentiem. Tas nodrošinās lielāku pārredzamību visiem tirgus dalībniekiem.
- Nodrošināt, ka ceļotāji ir labāk informēti par ceļojumu produktiem, ko tie pērk, un piešķirt tiem piekļuvi skaidrākiem tiesību aizsardzības līdzekļiem gadījumos, kad jārisina problēmas, tādējādi būtiski samazinot kaitējumu, kas tiem nodarīts.
- Samazināt šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai un samazināt atbilstības nodrošināšanas izmaksas tirgotājiem, kuri vēlas pārdot kompleksos pakalpojumus pāri robežām.

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība

- Ar priekšlikumu tiks novērsta iekšējā tirgus sadrumstalotība, kas rada šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai un konkurences kropļojumus, kā arī tiks veicināta patērētāju aizsardzība, ņemot vērā jaunākās tirgus attīstības tendences.
- Šo mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķas dalībvalstis, ņemot vērā atšķirības starp valstu tiesību aktiem, kas ir iemesls iekšējā tirgus šķēršļiem un konkurences traucējumiem. Ja dalībvalstis nekoordinēti censtos risināt tirgus attīstības jaunākās tendences, regulējuma trūkumus un pretrunas ES tiesību

aktos, tas varētu radīt vēl lielāku sadrumstalotību iekšējā tirgū un saasināt problēmu.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

- Komplekso ceļojumu direktīvas pieņemšana 1990. gadā bija ievērojams ieguldījums vienotā tirgus attīstībā, palielinot konkurenci un uzlabojot vispārējo piedāvājumu kvalitāti. Modernizētajai direktīvai būtu jāsniedz līdzīgs pozitīvs efekts gan patērētājiem, gan uzņēmumiem.
- Patērētāju tiesību direktīvai ir līdzīgi mērķi ar pašreizējo pārskatīšanas procesu t. i., samazināt šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai un nodrošinot patērētāju aizsardzības augstu līmeni. Tomēr, tā kā minētā direktīva visās dalībvalstīs tiks piemērota tikai vēlākais 2014. gada 13. jūnijā, iegūtās atziņas ir ierobežotas.

1.5.4. *Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

- Šis priekšlikums atbilst mērķim panākt patērētāju aizsardzības augstāku līmeni, jo tajā ir ietverti obligāti noteikumi par ceļotāju aizsardzību, no kuriem dalībvalstis vai tirgotāji nevar atkāpties par sliktu patērētājam.
- Priekšlikums papildina esošos ES tiesību aktus, jo īpaši Direktīvu par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (1993/13/EEK), Negodīgas komercprakses direktīvu (2005/29/EK), Patērētāju tiesību direktīvu (2011/83/ES), Regulas pasažieru tiesību jomā ((EK) Nr. 2004/261, (EK) Nr. 1371/2007, (EK) Nr. 1177/2010 un (EK) Nr. 181/2011), kā arī Direktīvu 2000/31/EK par elektronisko tirdzniecību un Direktīvu 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū.
- Turklāt priekšlikums papildina arī Regulu (EK) Nr. 593/2008 (Roma I) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, un Regulu 44/2001 (Brisele I) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās; jo īpaši, tas nemaina to atsauces uz kompleksiem ceļojumu pakalpojumiem, kā plašāk izklāstījusi Eiropas Savienības Tiesas apvienotajās lietās C-585/08 un C-144/09 ("Pammer" un "Alpenhof").

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

Ierobežota ilguma priekšlikums/iniciatīva

- Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- Finansiālā ietekme: GGGG.– GGGG.

X **Beztermiņa** priekšlikums/iniciatīva

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no N līdz N + 3
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi³⁶

X Komisijas īstenošana centralizēta tieša pārvaldība

Centralizēta netieša pārvaldība, izpildes uzdevumus deleģējot:

- izpildaģentūrām
- Kopienų izveidotām struktūrām³⁷
- valstu publiskā sektora struktūrām/struktūrām, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus
- personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā Finanšu regulas 49. panta nozīmē

Dalīta pārvaldība ar dalībvalstīm

Decentralizēta pārvaldība kopā ar trešām valstīm

Pārvaldība kopā ar starptautiskām organizācijām (*precizēt*)

Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".

Piezīmes

Nav paredzams, ka īstenošanai nepieciešami ievērojami līdzekļi.
---

³⁶ Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsaucies uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

³⁷ Kā minēts Finanšu regulas 185. pantā.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

- Komisija 5 gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu. Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno likumdošanas priekšlikumus, lai pielāgotu šo direktīvu jaunākajām attīstības tendencēm ceļotāju tiesību jomā.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Apzinātie riski

- Novēlota Direktīvas transponēšana dalībvalstīs

2.2.2. Paredzētās kontroles metodes

- Komisijas standarta kontroles/pārkāpumu procedūras par direktīvas transponēšanu un īstenošanu.

2.2.3. Pārbauzu izmaksas un ieguvumi un gaidāmais neatbilstību īpatsvars

- Standarta izmaksas, kas saistītas ar transponēšanas pārbaudēm un iespējamām pārkāpuma procedūrām.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas un aizsardzības pasākumus.

- Neattiecas

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksa			
	Numurs: [Izdevumu kategorija.....]	Dif./nedif. (38)	no EBTA valstīm ³⁹	no kandidātvalstīm ⁴⁰	no trešām valstīm	Finanšu regulas 18. panta 1. punkta aa) apakšpunkta nozīmē
	33.02.01 - Tiesības un pilsonība - Tiesību aizsardzības un pilsoņu dalības nodrošināšana	Dif.	Nē	Nē	Nē	Nē

- No jauna veidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksa			
	Numurs: [Pozīcija.....]	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 18. panta 1. punkta aa) apakšpunkta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]		JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

³⁸ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

³⁹ EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁴⁰ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

Ņemot vērā ļoti ierobežotās administratīva rakstura izmaksas, pielikums nav aizpildīts. Aprēķināti tika 20 % viena AD līmeņa ierēdņa PLE, lai uzraudzītu transponēšanu un sagatavotu ziņojumu n + 5. gadā. Paredzamās ietekmes uz izdevumiem kopsavilkums

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija:	Numurs: 3	Tiesiskums, drošība un pilsonība .....
---	--------------	--

ĢD – JUST		2014. gads ⁴¹	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	KOPĀ
• Darbības apropriācijas									
Budžeta pozīcijas numurs: 33.02.01	Saistības	0	0	0	0	0,200		0	0,200
	Maksājumi	0	0	0	0	0,200		0	0,200
KOPĀ — JUST ĢD apropriācijas	Saistības					0,200			0,200
	Maksājumi					0,200			0,200

Saskaņā ar priekšlikuma 24. pantu pārskatīšana notiks n + 5. gadā. Iespējams, ka šādu pārskatīšanu papildinās ārēja palīdzība vai pētījums.

⁴¹ N gads ir gads, kurā sāk īstenot priekšlikumu/iniciatīvu..

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	5	„Administratīvie izdevumi”
--	----------	----------------------------

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	KOPĀ
JUST ĢD									
• Cilvēkresursi		0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
• Citi administratīvie izdevumi									
KOPĀ — JUST ĢD	Apropriācijas	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184

KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
---	------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		N gads ⁴²	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt ietekmes ilguma atspoguļošanai nepieciešamo gadu (aiļu) skaitu (sk. 1.6. punktu)			KOPĀ
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 1. –5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	0,026	0,026	0,026	0,026	0,226	0,026	0,026	0,384
	Maksājumi	0,026	0,026	0,026	0,026	0,226	0,026	0,026	0,384

⁴² N gads ir gads, kurā sāk īstenot priekšlikumu/iniciatīvu.

3.2.1. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz darbības apropriāciju izmantošanu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz darbības apropriācijas izmantot šādā veidā:

Saistību apropriācijas miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un rezultātus ↓			2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	KOPĀ								
	OUTPUTS																	
	Veids ⁴³	Vidējās izmaksas	Numurs:	Izmak- sas	Numurs:	Izmak- sas	Numurs:	Izmak- sas	Numurs:	Izmak- sas	Numurs:	Izma- ksas	Numurs:	Izmak- sas	Numurs:	Izmak- sas	Kopā	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr.1 ⁴⁴ Transponēšanas pārbaude																		
Rezultāts											1	0,200					1	0,200
Rezultāts																		
Rezultāts																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2																		
Rezultāts																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 2																		
KOPĒJĀS IZMAKSAS																	1	0,200

⁴³ Rezultāti ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.)

⁴⁴ Kā aprakstīts 1.4.2. punktā. „Īpašais(-ie) mērķis(-i) ...”.

3.2.2. Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām

3.2.2.1. Kopsavilkums

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz administratīva rakstura apropriāciju izmantošanu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

	2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	KOPĀ
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------

HEADING 5 IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas								
Cilvēkresursi	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma – daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184

Ārpus daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS⁴⁵								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

⁴⁵

Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās “BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Cilvēkresursi								
Pārējie administratīvie izdevumi								
Starpsumma – ārpus daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS								

KOPĀ	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Vajadzīgās administratīvās apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.2.2. Paredzamās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Paredzamais apjoms izsakāms veselos skaitļos (vai maksimāli ar vienu zīmi aiz komata)

	2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. Gads	2020. gads
Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
33 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
XX 01 06 00 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)							
XX 01 01 02 (Delegācijas)							
XX 01 05 01 (Netiešā pētniecība)							
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)							
Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu: FTE)							
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)							
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT un JED delegācijās)							
XX 01 04 yy	- galvenā mītne						
	- delegācijas						
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT - netiešā pētniecība)							
10 01 05 02 (CA, SNE, INT- tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)							
KOPĀ	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2

Cilvēkresursu vajadzības tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Standarta uzraudzības uzdevumu, lai redzētu, vai dalībvalstis transponē tiesību aktu
-------------------------------	--

	savlaicīga un pareiza. N + 5. gadā sagatavo ziņojumu.
Ārštata darbinieki	Neattiecas

3.2.3. *Saderība ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu*

- Priekšlikums/iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai
- Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā

Aprakstīt, kas jāpārplāno, norādot attiecīgās budžeta pozīcijas un summas.

- Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma⁴⁶.

Aprakstīt, kas jā dara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un summas.

[...]

3.2.4. *Trešo personu iemaksas*

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz šādu līdzfinansējumu:

Apropriācijas EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

	N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt ietekmes ilguma atspoguļošanai nepieciešamo gadu (aiņu) skaitu (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansējuma struktūru								
KOPĀ līdzfinansējuma apropriācijas								

⁴⁶ Skatīt Iestāžu nolīguma 19. un 24. punktu.

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

- X Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
  - pašu resursus
  - dažādus ieņēmumus

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁴⁷					
			Year N	Year N+1	Year N+2	Year N+3	Norādīt ietekmes ilguma atspoguļošanai nepieciešamo gadu (aiņu) skaitu (sk. 1.6. punktu)	
Pants...								

Attiecībā uz dažādiem ieņēmumiem, kas ir “piešķirtie ieņēmumi”, norādīt attiecīgo(-ās) izdevumu pozīciju(-as).

[...]

Norādīt ietekmes uz ieņēmumiem aprēķināšanai izmantoto metodi.

[...]

⁴⁷

Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 25 % apmērā.